РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.

The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., вівторок, 29-го жовтня 1918. Ч. 129. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, October 29, 1918. No. 129.

ГАЛИЦЬКІ УКРАЇНЦІ ПРОГОЛОСИЛИ НЕЗАВИСИМІСТЬ.

Заявили, що вже більше не признають ані австрійського цісаря ані віденського правительства.

АМСТЕРДАМ, 25. жовтня = Українські Установчі Збори у Львові проголосили цілковиту независимість українських земель Австрії і Угорщини.

ЦІРІХ (Швайцарія), 25. жовтня. = Галицькі Українці проголосили независимість української держави, яка обіймає всі землі Австро-Угорщини, заселені українським народом.

Нова держава, якої столицею є Львів, заявила, що вже більше не признає власти цісаря Карла, ані віденського правительства, а тільки власть міжнародної мирової конференції.

СПРАВА МИРА.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ДИПЛЬОМАТИЧНА РАДА АЛЇЯНТІВ РОЗПІЧНЕ У ВІВТОРОК СВОЇ НАРАДИ.

Президент Вілсон вислав на наради свого відпоручника в особі полковника Гавза.

ПАРИЖ, 26. жовтня. — **ДИПЛЬОМАТИЧНА РАДА АЛЇЯНТІВ РОЗПІЧНЕ СВОЇ НАРАДИ У ВІВТОРОК У ВЕРСАЛЮ, В ЯКИХ ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ ТАКОЖ ВСІ ПРЕМІЄРИ ДЕРЖАВ АЛЇЯНТІВ, як се доносить урядовий звіт.**

Американський делеґат на наради, полковник Е. М. Гавз, в товаристві адмірала Бенсона і других, прибув до Парижа по півночи.

Полковник аГвз відбуде передтим окрему нараду з анґлійським міністром війни, Мілнером, і буде на принятю анґлійського команданта, ґен. Гейґа.

Коронна рада радить над відповідию на ноту Вілсона.

КОПЕНГАҐЕН, 26. жовтня.— Берлінський „Льокаль Анцайґер" доносить, **що відповідь Німеччини на ноту президента Вілсона буде вислана як найскорше. Рішене в справі відповіди запало в пятницю на конференції коронної ради, якою проводив сам цісар.**

В ноті, як доносять, будуть подані зміни, які зайшли в конституції Німеччини.

Відповідь аж по одержаню услівій розему.

БАЗИЛЄЯ, 25. жовтня. — **Німецький военний кабінет розважав справу відповіди президента Вілсона на вчерашній конференції,** як се доносить „Франкфуртер Цайтунґ".

Порішено не давати скорше відповіди, аж доки не будуть звісні услівя алїянтів щодо розему оружа.

ВІДПОВІДЬ НІМЕЧЧИНИ НА НОТУ ПРЕЗИДЕНТА ВІЛСОНА.

КОПЕНГАҐЕН, 27. жовтня. — Відповідь Німеччини на останну ноту президента Злучених Держав звучить:

„Німецьке правительство приймило до відома відповідь президента Злучених Держав.

„Президент знає про далекосяглі зміни, які зістали переведені і які переводять ся в будові німецької конституції, та що мирові переговори веде народне правительство, в руках котрого спочиває подвійна власть, дійсна і конституційна, до остаточного заключеня угоди.

„Сій власти є підчинені також власти военні.

„Німецьке правительство ожидає тепер предложеня в справі розему оружа, який має бути першим кроком в напрямі справедливого мира, як його назвав президент у своїй проклямації.

„СОЛЬФ".

Ґен. Людендорф уступив.

ЛОНДОН, 27. жовтня. — **В суботу проголошено в Берліні урядовий звіт, який доносить, що цісар згодив ся приймити просьбу ґенерала Людендорфа, першого головного кватирмайстра, який подав просьбу о приняте його резиґнації.** Суботішний військовий рапорт не містив вже підпису ґен. Людендорфа.

Урядовий звіт звучить:

„Цісар, приймаючи просьбу ґенерала Людендорфа в справі позволеня йому уступити, помістив його на лісту офіцирів „до дальшої диспозиції". Цісар порішив рівночасно, щоби 39. ренський полк піхоти, якого командантом був ґен. Людендорф через довгий час, носив від тепер назву Людендорфа".

Ґен. Людендорф був противний роземови оружа.

ЛОНДОН, 27. жовтня. — Ґенерал Людендорф, який подав ся до димісії і якого просьбу німецький цісар приймив, до послідної хвилі противив ся роземови оружа і мировим предложеням Німеччини, висланими до президента Вілсона, підчас коли Гінденбурґ попирав справу мирових переговорів.

Контроля цивільного правительства над военними силами.

ЛОНДОН, 27. жовтня. — **Німецький парлямент ухвалив великою більшостию закон, силою котрого військова команда має бути підчинена контролї цивільного правительства,** як се доносить телеґрама з Копенгаґен.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

СОЦІЯЛІСТИЧНІ ПОСЛИ ЖАДАЮТЬ УТВОРЕНЯ НІМЕЦЬКОЇ РЕПУБЛИКИ.

Товпа перед парляментом домагаеть ся уступленя цісаря.

ГАГА, 26. жовтня. — **У першій своїй промові, яку виголосив випущений недавно на волю соціялістичний посол ДІТМАН, ВІН ПОСТАВИВ ЖАДАНЕ ПЕРЕТВОРЕНЯ НІМЕЧЧИНИ В РЕПУБЛИКУ, як се доносять одержані тут нині вісти.**

Таксаме домагане ухвалено на зборах независимих соціялістів по всіх містах Німеччини.

ПАРИЖ, 25. жовтня. — **ВЕЛИЧЕЗНА ТОВПА НАРОДУ, ЗІБРАНА ВЧЕРА ПЕРЕД НІМЕЦЬКИМ ПАРЛЯМЕНТОМ В БЕРЛІНІ, ДОМАҐАЛА СЯ УСТУПЛЕНЯ ЦІСАРЯ ВІЛЬГЕЛЬМА І УТВОРЕНЯ РЕПУБЛИКИ, як се доносить телеґрама з Ціріху.**

Товпа радісно витала д-ра Карла Лібкнехта, якого щойно випущено на волю. Др. Лібкнехт був приневолений війти до повозу, пристроеного в цьвіти і виголосити промову до зібраної товпи. У своїй бесіді заявив він, що зближив ся час, щоби нарід взяв правлїнє у свої руки.

В РУМУНІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Французькі війска перейшли Дунай.

ПАРИЖ, 25. жовтня. — **Французькі війска переправили ся через Дунай недалеко границї Болгарії і війшли до Румунії.** Се перший крок алїянтів, який зроблено в цїли освободженя краю злід німецького панованя.

Урядовий французький звіт звучить:

„Над Дунаєм, в околиці Палянки, прийшло до перестрілки артилерії. Гарматний огонь наших батерій ушкодив ворожий монітор.

„Підчас довших битв деякі французькі патрулї переправили ся через Дунай на північний берег, завдаючи тяжкі втрати війскам неприятеля".

В АВСТРО-УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ЦІСАР КАРЛО МАЄ НАМІР УСТУПИТИ З ПРЕСТОЛА.

Цісар враз з родиною мав вже опустити Відень.

ЛОНДОН, 25. жовтня. — Римський кореспондент „Дейли Нюс" доносить, що у ватиканських кругах ходить чутка, що цісар Карло враз з родиною виїзджає з Відня на Угорщину, що загально вважають „вступом до уступленя з престола".

„З ватиканських кругів одержав я вістку, — телеґрафує кореспондент — що папський нунцій з Відня товаришив цісареви Карлови і його родині в подорожи на Угорщину, що рівнаєть ся майже утечі перед важними подіями в столиці.

„Хоч не можна дістати потвердженя сеї вістки, загально припускають, що справа уступленя з престола цісаря Карла є річию можливою, коли не конечною, щоби приспішити заключенє мира".

Демобілїзація австро-угорської армії.

ЛОНДОН, 25. жовтня. — **У віденських часописях проголошено урядовий звіт в справі демобілїзації австро-угорської армії,** як се доносить телеґрама з Копенгаґен до „Ексчендж Телеґраф".

Телеґрама з Базилеї доносить, що віденські часописи помістили статі про приготовленя в справі демобілїзації армії.

Проф. Лямаш має стати премієром австрійського кабінету.

БЕРНО, 26. жовтня. — **Австрійський цісар поручив професорови Лямашови утворене нового австрійського кабінету. Проф. Лямаш згодив ся на те під услівем, коли Австро-Угорщина заключить безпроволочно окремий мир з алїянтами.**

Вісти з Відня доносять, що цісар Карло заявив, що се є річ неможлива, бо він дав німецькому цісареви слово чести, що ніколи не заключить окремого мира.

Австро-Угорщина хоче здати ся на ласку алїянтів.

ПАРИЖ, 26. жовтня. — В добре поінформованих кругах вважають іменоване ґр. Юлія Андрашія наслїдником бар. Буріяна, австро-угорського міністра загр. справ, дуже важною справою з огляду на заключенє мира. Сказано, що й Відень і Будапешт є за миром за всяку ціну.

Новий міністер загр. справ є за тим, щоби Австро-Угорщина розпочала переговори в справі мира впрост з алїянтами, з поминенем услуг президента Вілсона. Австро-угорське правительство є готове здати ся зовсім на ласку алїянтів.

ПРАГА В РУКАХ ЧЕХІВ.

Чехо-Словаки зірвали всякі зносини з австро-угорською монархією.

ЦІРІХ (Швайцарія), 25. жовтня. — **ЧЕХИ Є ПАНАМИ ПОЛОЖЕНЯ В ПРАЗІ, СТОЛИЦІ ЧЕХІЇ. Словаки ухвалили змінити назву міста Прешбурґа на Вілсонсвіл.**

ВАШИНГТОН, 25. жовтня. — Чесько-словацька народна рада одержала нині слїдуючу телеґраму:

„Чеський посол Заграднік, промовляючи дня 9. жовтня в імени чеського парляментарного союза, заявив, що чесько-словацькі посли опускають рішучо австрійський парлямент, зриваючи отсим всяку звязь з австро-угорською монархією".

Урядові телеґрами доносять, **що подібно поступили собі також посли польські.**

Провізоричне чеське правительство з Крамаржом на чолї.

ЦІРІХ, 25. жовтня. — В Австро-Угорщині треба надіяти ся кождого дня нових важних подій. Союз Австро-Угорщини, як здаеть ся, доходить вже до кінця. У Відни і Будапешті приходить що дня до великих мирових демонстрацій.

На чолї чесько-словацького провізоричного правительства станув др. Крамарж. Нове правительство, яке є зовсім независиме, відмовило ся посилати средства поживи до Відня, який находить ся в передодни голоду.

Віденські часописи доносять, що ґр. Каролї, провідник опозиції в угорськім соймі, якого приїзду надіють ся в Швайцарії, прибув в суботу до Праги, де відбув важну конференцію з д-ром Крамаржем. Ґр. Каролї, який вів з д-ром Крамаржем переговори в імени більшости партій на Угорщині, правдоподібно заявив йому, що Угорщина згодить ся відступити новій чесько-словацькій державі три угорські комітати.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ГЕТЬМАН СКОРОПАДСЬКИЙ ПРИЙМИВ РЕЗИҐНАЦІЮ КАБІНЕТУ.

Поручив Лизогубови утворене нового кабінету.

АМСТЕРДАМ, 22. жовтня.— **ГЕТЬМАН СКОРОПАДСЬКИЙ ПРИЙМИВ РЕЗИҐНАЦІЮ УКРАЇНСЬКОГО КАБІНЕТУ І ПОРУЧИВ БУВШОМУ ПРЕМІЄРОВИ, ЛИЗОГУБОВИ, УТВОРЕНЄ НОВОГО КАБІНЕТУ.**

ЛИЗОГУБ УТВОРИВ НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КАБІНЕТ.

АМСТЕРДАМ, 27. жовтня. — **УТВОРЕНО НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КАБІНЕТ З ЛИЗОГУБОМ НА ЧОЛЇ, як се доносить нинїшна телеґрама з Києва.**

НЕБЕЗПЕКА НОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ НА УКРАЇНІ.

АМСТЕРДАМ, 21. жовтня. — **Телеґрама з Петроґраду доносить, що українське правительство побоюеть ся вибуху грізних заворушень на случай, коли би німецькі війска опорожнили Україну, і видало зарядженє в справі мобілїзації рекрутів з кляси 1899 р. Кадетська партія настає, щоби утворити білу ґвардію. Премієр зажадав від ґен. Чирякукіна, щоби мав на поготівлю козаків.**

Начальник Одеси видав проклямацію, в якій грозить, що буде без милосердя давити всякі бунти та заявив, що австрійські війска не опорожнять міста.

В ІТАЛІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

АЛЇЯНТИ РОЗПОЧАЛИ НАСТУП В ІТАЛІЇ.

Австро-угорські війска втратили 3.000 в полонених.

ЛОНДОН, 25. жовтня. — **Італійські війска розпочали в четвер наступ на боевім фронті між ріками Брентою і Піяве. Вони** переправили ся через ріку Орнік і по завзятім бою **здобули гору Солярольо.**

В наступі брали також участь війска французькі і анґлійські. Доси взято в полон поверх 3.000. Наступ, помимо непогоди, розвиваеть ся успішно.

Чехи признають чесько-словацьку народну раду за свою власть.

АМСТЕРДАМ, 25. жовтня. — На конференції провідників партій в австрійськім парляменті Странскі, один з провідників чеських послів, заявив, **що на будуче всякі переговори між австрійським і чесько-словацьким правительством мусять бути переводжені з орґанізацією в Парижи.** Заявляючи, що вони говорять лише в імени чеського союза, сказав він, що чеські посли не вважають себе управненими до отвореня переговорів з австрійським правительством або иншими народами держави, як се доносять останні вісти з Відня.

Спільна нарада чеських провідників в Женеві.

БЕРНО, 27. жовтня. — Три визначні чеські провідники, Кльофач, Станек і Ґаберман, прибули до Женеви, щоби відбути нараду з делеґатами чеського правительства, які прибули з Парижа. **Обі делеґації мають уложити спільно підстави конституції для нової чеської републики.**

До Ціріху прибули директори чеського народного банку з Праги, щоби навязати фінансові зносини зі Швайцарією.

Чехи вмирають з голоду.

АМСТЕРДАМ, 25. жовтня. — Берлінська соціялістична часопись „Форвертс" доносить, що в протягу липня з браку поживи в Чехії 4.909 осіб занедужали, а 103 померли.

Сі числа відносять ся, як подає часопись, лише до тих околиць, в яких німецьке населене переважає. Тому легко можна собі представити, який голод мусів панувати в прочих околицях Чехії.

(Продовжене на стороні 5-тій).

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized, July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

ВІДОЗВА ДО ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ КОМІТЕТІВ І УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ.

По причині смерти бл. п. о. Рубиновича, секретаря Української Ради, просить ся отсим всі українські комітети і Українців взагалі, щоби звіти із закупна бондів четвертої Позички Свободи присилали на адресу:

UKRAINIAN COUNCIL OF AMERICA,
520 East 6th Street, New York City.

У звітах просить ся подати число Українців і суму, за яку закуплено бондів в дотичних місцевостях.

Сі звіти просить ся присилати як найскорше.

УКРАЇНСЬКА РАДА.

ДО УКРАЇНЦІВ ГОРОЖАН.

Президент Вілсон видав поклик до народу Злучених Держав, в якім взиває до підпертя **демократичних кандидатів** підчас виборів части **конґресменів і сенаторів,** які відбудуть ся в слідуючий **второк, дня 5. падолиста с. р.**

Як звісно, тепер є при власти в Злучених Державах демократи. Президентом є демократ і він має більшість демократичну за собою в конґресі (в палаті послів і сенаті) і се є зовсім природний стан, бо президент має підперте законодатного тіла. І коли президент провадить тепер сьвітову політику і своєю справедливою і дійсно демократичною мировою програмою здобув собі і цілій американській републиці прихильність і славу серед всіх народів сьвіта, **републиканська партія настрашила ся,** що ся слава і значінє удїлить ся передівсім партії демократичній і зачала підкопувати повагу президента Вілсона та готовити їй невдачу при теперішних виборах. Бувший президент Розевелт все тільки шукає нагоди, аби виступити проти заграничної політики президента Вілсона, а лідер републиканців в сенаті, Ладж, все стараєть ся станути поперек демократичної політики президента.

Коли би підчас сих виборів републиканські реакціонери вспіли осягнути більшість, то вони тоді могли би дійсно шкодити заграничній політиці президента Вілсона (мировий договір має затверджувати сенат), отже здемократизованю старої Европи.

З уваги на те всі Американці, котрі є противні републиканській реакції, повинні при надходячих виборах **підперти тільки демократичних кандидатів до палати послів і сенату у Вашінґтоні.**

Побіда демократичної партії буде побідою поступу над назадництвом в Америці і побідою нового ладу над старим в Европі.

Длятого ми отсим відзиваемо ся до всіх Українців горожан в Злучених Державах, щоби у всіх стейтах при виборах до конґресу в слідуючий второк голосували тільки на демократичних кандидатів.

В сей спосіб вони заявлять ся за демократичною, справедливою і чесною політикою президента Вілсона та за побідою сеї політики в Европі.

ЗА СВОБОДУ ГАЛИЧИНИ, БУКОВИНИ І УГОРСЬКОЇ УКРАЇНИ.

В минулу пятницю, дня 25. с. м., прийшли з Европи дві дуже відрадні для Українців вістки.

Перша вістка звучала:

АМСТЕРДАМ (Голяндія), 25. жовтня. — Українські установчі збори у Львові проголосили повну независимість українських земель в Галичині, на Буковині і на Угорщині.

Друга вістка звучала:

ЦІРІХ (Швайцарія), 25. жовтня. — Українці з Галичини проголосили независиму українську державу, яка обіймає всі землї Австро-Угорщини, заселені Українцями.

Нова держава, якої Львів є столицею, проголосила, що вона не признає власти цісаря Кароля ані віденського правительства, а тільки міжнародної мирової конференції.

З тих вістий, які прийшли до Америки телеґрафічною дорогою, довідуємо ся, що у **Львові,** столиці галицької України, відбули ся **перші установчі збори** Галичини, української (північної) Буковини і угорської України. Були революційні збори, бо проголосили **відірване** українських земель від Австро-Угорщини і **утворене окремої української держави зі столицею Львовом.** Вкінци проголосили вони, що признають тільки **власть міжнародної мирової конференції** над сею новоутвореною українською державою.

* * *

В який спосіб скликано установчі збори до Львова, можна тільки догадуватись. Можливо, що були се парляментарні і соймові посли, а також представники українських політичних партій з Галичини і Буковини, а крім того делеґати з угорської України; однак можливо також, що до сих установчих зборів відбули ся спеціяльні вибори (се останне меньше імовірне з уваги, що події, які вплинули на сей революційний крок галицьких, буковинських і угорських Українців, склали ся властне в останних днях по відповіди президента Вілсона на мирове предложене Австро-Угорщини).

Розвязка справи сих трох поневолених українських країв на львівських установчих зборах сьвідчить про політичний розум учасників тих зборів. Відірване від перестарілої монархії Габсбурґів і німецько-польсько-мадярської шляхти — се була найрозумнійша постанова, яку ті збори могли приняти.

Цілию львівських установчих зборів була без сумніву **злука** сеї новоутвореної західної української держави **з українською народною републикою.** Однак збори знали добре, що про остаточний перестрій держав в Европі буде рішати недалека міжнародна мирова конференція, отже також і цілої держави української, яка тепер є під військовою окупацією німецько-австрійсько-угорських війск та під управою тимчасового диктатора, ґенерала Скоропадського і длятого властне вони постановили віддати справу своїх країв разом зі справою цілої України до порішеня мировій конференції.

Нема сумніву, що Українці з тої новоутвореної держави зажадають **злуки з Україною київською** та що властне й Україна київська підіпре се домаганє перед мировою конференцією.

За сим промовляє не лише почутє національної спільности обох частин України, але також політично-суспільний їх інтерес, а економічний інтерес Галичини, української Буковини й угорської України зокрема.

Одначе заки прийде ще до злуки українських земель; заки сповнить ся се домаганє цілого українського народу, **Українці мусїти-муть звести боротьбу проти польських диких претенсій до Галичини і Буковини та проти претенсій мадярських і евентуальних чесько-словацьких плянів, аби угорська Україна належала до їх будучих держав.**

В сій боротьбі цілий український нарід мусить поступати з одною тільки думкою і одною політикою, від якої не сьміє відступити.

Наші братя в старім краю вже зачали діло. Певна річ, що тепер, по проголошеню независимої західної України вони вишлють своїх **представників заграницю,** аби предложити свої домаганя аліянтам і Злученим Державам. Однак правительству Злучених Держав повинні передівсім сю справу представити **Українці американські** і вони також повинні бути готові підперти своїх братів у боротьбі проти ворогів.

Можливо, що мирова конференція постановить, аби про приналежність тих країв рішало їх населенє **плебісцитом** (загальним голосованєм). Тоді наші братя в старім краю будуть старатись, аби се голосованє відбулось справедливо, без впливу польських або угорських властий, **а Українці американські повинні старатись, аби мирова конференція позволила українським іміґрантам в Злучених Державах, Канаді і Бразилії голосувати також над сею справою, під контролею властий тих трох держав.**

Одним словом, справа України галицької, буковинської і угорської вже на добрій дорозі, але тепер властне треба більше праці як коли, аби сповнилась ціль цілого нашого народа, аби ті землї були злучені з Україною київською.

В СПРАВІ У. Н. РАДИ В ПАРИЖИ.

В попереднім числі „Свободи" помістили ми два поклики **Української Національної Ради з Парижа** до американських Українців.

Ся Рада недавно заложена малою громадою наших земляків у французькій столиці. Цілию сеї У. Н. Ради є передівсім представляти українські домаганя французькому правительству. Однак — як нам пише її голова проф. Федір Савченко — вона має ширші пляни; вона хоче навязати зносини з українськими еміґрантами, що пробувають в Лондонї, столиці Анґлії, і в Римі, столиці Італії, аби вести спільну акцію в державах аліянтських для справи вільної української народної републики.

Можливо, що вони в короткім часї увійдуть в порозуміне з Українцями зі Львова і утворять спільний комітет для оборони українських земель на мировій конференції. Можливо, що будуть старатись і здобудуть представництво для України львівської на мировій конференції.

Однак американські Українці повинні також сповнити свій обовязок, аби їм помогти у тім великім ділї.

Перша і найбільша поміч буде, як Українці американські зуміють як слїд представити свою справу правительству у Вашінґтоні.

А друга поміч — се поміч матеріяльна. Нас тут є не сотки, але сотки тисяч. Українцям в Парижи, або нашим братям з Галичини, знищеної і зруйнованої, тяжко буде зібрати потрібні фонди на удержанє представництва заграницею і на його працю, особливо публікаційну. Однак Українцям в Америці се далеко лекше. Вони війни майже не зазнали і могли би легко дати значну поміч Українській Національній Раді в Парижи.

Можуть се зробити українські орґанізації в Злучених Державах і цілий український загал.

Дорога дуже проста — через вступлене в члени У. Н. Ради в Парижи. Коли як найбільше українських орґанізацій і Українців та Українок вступить в члени У. Н. Ради в Парижи, яко члени почесні (20 долярів річної вкладки) **або яко члени звичайні** (5 долярів річної вкладки), **— то се вже буде значна поміч, яка може принести великий хосен для справи нашого старого краю.**

Редакція „Свободи" згодила ся на посередництво в тій справі і буде приймати вкладки від орґанізацій і приватних осіб та сейчас їх відішле до Парижа, а потім помістить загальний виказ членів, присланий У. Н. Радою з Парижа. Крім того кождий член дістане спеціяльне письменне потверджене від самої париської У. Н. Ради.

Тож до ділa. Нехай не буде між нами таких, що жалували би дати 20 або 5 долярів, щоби стати членом У. Н. Ради в Парижи і тим способом помогти справі рідного краю підчас мирових переговорів.

З присилкою членських вкладок треба спішитись. Післані до Парижа гроші будуть мати тільки тоді вартість, як прийдуть в пору.

КІЛЬКО ТО ГРОШИЙ

І ПРАЦЇ І ЖУРБИ ПОНЕСЛИ ТІ, ЩО ЗАКЛАДАЛИ „СВОБОДУ". ВОНИ ЗОВСІМ НЕ ЧИСЛИЛИ НА ЗИСК, ЛИШЕ РОЗДУМУВАЛИ, ЯК БИ ТО ПРОСЬВІТИТИ НАРІД. А ТЕПЕРІШНІ ВИДАВЦЇ „СВОБОДИ" ТАКОЖ ТИМ ЖУРЯТЬ СЯ. ТОМУ ВСЇ СЬВІДОМІ УКРАЇНЦЇ ПОВИННІ БУТИ ПОМІЧНІ В ТІМ ДІЛЇ І ЗЄДНУВАТИ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ.

А „СВОБОДА" НЕ ДОРОГА БО КОШТУЄ ЛИШЕ:

в Злучених Державах:		В місті Джерзи Сіти і за границею:	
на рік	$3.00	на рік	$3.50
на 3 місяці	$1.00	на пів року	$2.00
на пів року	$1.75	на 3 місяці	$1.25

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОКЛИК ПРЕЗИДЕНТА ДО ВИБОРЦІВ.

Мої Співгорожани:

Парляментарні вибори надходять. Припадають вони в найкритичнійший період, який колинебудь наш край переживав або буде переживати в наші часи. Коли Ви годите ся на мій провід і бажаєте, щоби я дальше був Вашим непохитним речником в домашних і заграничних справах, я сердечно прошу, щоби Ви в тій справі висказали ся непомильно, повернувши демократичну більшість до сенату і палати послів. Я є Ваш слуга і прийму Ваш осуд без нарікання, але моя сила при сповнюваню великих поручень, наложених на мене конституцією, буде серіозно надщерблена, коли би Ваш осуд був противний, і се я мушу сказати Вам ясно, бо богато важних справ залежить від Вашого вироку. Не можна позволити, щоби говореню чистої правди стояли на перешкоді дрібні забаганки.

Я не маю на думці піддавати, що котрась політична партія є горою в патріотичних справах. Я дуже добре відчуваю посьвяти, зроблені підчас сеї війни всіми нашими горожанами, без ріжниці партійної приналежности, аби мати таку думку. Я думаю лише, що прикрости і делїкатности нашої теперішної задачі є такого рода, що конечно вимагають, аби держава дала свою неподільну поміч правительству, під злученим проводом, і що републиканський конґрес поділить провідництво.

Провідники меньшостий в теперішнім конґресі є безуслівно за війною, але вони є проти адміністрації. Майже при кождій нагоді, відколи ми виступили до війни, вони намагали ся вирвати з моїх рук провід в політиці і в провадженю війни, а дати його під контролю вибраних ними посередників. Тепер не є час ані на поділену раду, ані на поділений провід. Єдність в команді є так потрібна тепер в державній акції, як і на поли бою. Коли контроля низшої палати і сенату перейде з рук партії, яка є тепер при власти, тоді опозиційна більшість може загорнути контролю над законодавством та серед суперечок і обструкції унеможливити всяку роботу.

Що більше, поворот републиканської більшости до низшої палати або до сенату будуть по другій стороні океану розуміти яко відкинене мого провідництва. Речники републиканської партії накликують Вас вибрати републиканський конґрес, аби підперти президента, але коли би вони навіть в той спосіб змогли ошукати деяких легковірних виборців по сій стороні океану, то не ошукають нікого по другій стороні океану. Се є дуже добре зрозуміле і тут і там, що републиканські провідники не бажають так дуже підпомагати президента, як контролювати його. Народи союзних держав, з якими ми є злучені проти Німеччини, є обзнакомлені з вагою виборів. Їм буде тяжко повірити, що виборці Злучених Держав для підпомоги свого президента вибрали до парляменту більшість, контрольовану тими, які фактично не симпатизують з поглядами і акцією адміністрації.

Я не потребую говорити Вам, мої співгорожани, що я прошу Вас о поміч не для свого власного добра, ані для добра політичної партії, лише для добра самого краю, в тій ціли, щоби його внутрішну єдність в намірах побачив цілий сьвіт. В звичайних часах я не уважав би за відповідне відносити ся до Вас з таким покликом. В звичайних часах поділену раду можна зносити без великого удару для держави. Але тепер не є звичайні часи. Коли в сих критичних днях Вашим бажанем є підперти мене неподільними думками, я прошу, щоби Ви сказали се в той спосіб, який не дав би причини до ніякого непорозуміня ані тут, в дома, ані між нашими союзниками по другій стороні моря. Я предкладаю Вам свої трудности і надії.

Білий Дім, Вашінґтон, Д. К., 25. жовтня 1918.

Вудров Вілсон.

Наша ґазета є присьвячена робітничій справі. Доля та судьба нашого робітника лежить нам на серци передівсім. Не дбаємо о зиск, тільки о твоє добро, мученику праці! — Пренумеруйте „Свободу"! („Свобода", число 1-ше, 15. вересня 1893).

ЗАПИСКИ.

Тема для „Народної Волї".

В минулу неділю в цілих Злучених Державах завернено вказівки на годинниках о одну годину.

Цікаво, чи „Народна Воля" буде за се винити „Свободу", чи Українську Раду в Америці?

Австрофільство.

Заносить ся на се, що Австрія цілком перестане істнувати. Цікаво, чи „Народна Воля" ще й тоді буде називати „Свободу" й Українську Раду в Америці австрофільськими?

Клопоти „Середної Европи".

В минулий четвер, пятницю і суботу був зїзд в Філядельфії Масарикової **„демократичної середно-европейської унії",** що якої вже пристало кільканайцять чи кількадесять членів 11 народностий.

Наради були в галї, де проголошено независимість Злучених Держав. В суботу задзвонено в дзвін і члени тих одинайцяти народностий підписали ся на заяві независимости, яку для них написав проф. Масарик.

Ся орґанізація називаеть ся „унією" або союзом, однак з ходу нарад того союза видно, що там більше є розєднаня ніж зєднаня.

Зачнім від **Украніців.** Як звісно з иншої статї в нинішнім числі „Свободи", Українці Галичини, Буковини й угорської України зєднались на установчих зборах у Львові, але в Масариковій унії вони розєднали ся. Пан Мирослав Січинський виступає там нібито в імени галицьких Українців, а в імени угорських Українців виступає пан Жаткович і називає себе представником „Угро-Русинів". Крім того оба панове проголосили свою окрему політику. Дальше, пан Січинський має троблї з польськими „союзниками". Пан Іґнац Падеревскі двічи не хотів іти разом з паном Січинським у Вашінґтонї, а до Філядельфії вже й не їхав. На його місце поїхав другий „союзник", пан Ян Смульскі, звісний з віча в Шікаґо, але і він небаром усунув ся, а на його місце прийшов якийсь Т. Голїньскі, який підписав Масарикову декларацію. Однак, як доносить ґазета „Філаделфія Інквайрер", з Українців підписав ту декларацію не пан Січинський, а др. Микола Цеглинський (відай, пан Микола Цеглинський), тож варта знати, чи і пан Голїньскі не хотів пану Січинському позволити підписуватись.

Поляки колись мали „Ліберум Вето" у своїх шляхотських соймах, а тепер дістали в Масариковій „демократичній унії".

Найзамітнійший був виступ сербського представника д-ра **Гінка Гінковіча.** Він побачивши на стінї в галї мапу з **історичними границями,** встав, виголосив промову проти пляну італїйських ірედентистів, котрі хотять влучити сербську Дальматію і прилежні острови до Італії, **роздер мапу на двоє і кинув долів.** Сей сьмілий виступ Гінковіча — се протест проти історичних границь, за якими стоять не лише італїйські ірредентисти, але ще більше Поляки, а також і Чехи. Не знаємо, як була Польща намальована на тій подертій мапі, але як була вона „історична", значить, як була „влучена до неї бодай Галичина, Буковина і Холмщина, то українські члени „унії" повинні були зробити так як др. Гінковіч. Проф. Масарик вмішав ся до спору і сказав, що такі справи належать „до комісії" („тайна дипльоматія") і вкінци для спокою ухвалено резолюцію, що **„демократична середно-европейська унія не має мапи".**

В імени **Альбанців** говорив др. Хрістоф Дако, представник Альбанської Народної Ради з Бостону. Він заявив, що його Рада заборонила йому належати до унії, з уваги, що **Серби держать частину альбанської території** і з уваги, що **Греки простягають своє панованє над Альбанцями.**

Коли він се говорив, **італїйські делеґати його оплескували,** а опісля грецький представник Васілїякакі заявив, що альбанська мова не може рішати про альбанську національність. Панови Васілїякакі ніхто не відповів, що як чеська рішає про чеську, а грецька про грецьку національність, так і альбанська рішає про альбанську національність.

Вкінци слїд ще згадати, що Жиди-сіоністи **в імени Палестини, яка лежить в Азії,** також підписали декларацію независимости народів середної Европи. Як се розуміти, не знати. Можливо, що Жиди з середної Европи хотять перенестись до Палестини і вважають, що тоді та „середна Европа" буде вже свобідна. В такім разї підпис пана Бен Аві з каварні „Рояль" на 12. улиці і 2. евенї в Ню Йорку мав би для „унії" певну вартість.

Ось-так виглядає „зєднана" унія середно-европейська і демократична.

МАТІР І ДИТИНА.

До найгарнійших відног любови належить любов матери до дітий. Жінка, що не любить дітий, є негідницею, а чоловік, котрий не шанує і не розуміє того, що жінка бажає мати діти, не заслугує на її любов. Спільна любов і потіха з дітий найбільше затіснює супруже житє і вносить в нього правдиве щастє. Жінка любить безгранично свої діти — і се в неї зовсім природне психічне явище; тут посьвята, вірний образ жінки-ідеалу. Треба лише стерегти жінку, щоби її природна, нормальна любов до дитини не перемінила ся в малпячу любов, яка шкодить самій жінці, а ще більше дитині. Малпича любов замикає очи на всі хиби дитини, виправдує їх і прикрашує, шкодить дуже самій дитині і приготовляє їй в житю дуже прикрі невдачі. Тут відграє найбільшу ролю, а може навіть і найважнійшу, одідичена слабість характеру. Однак бувають і инші жерела малпячої любови: богатство, недостача висщої культури, пусте житє, замала скількість дітий. Коли жінка бажає встерегти ся від малпячої любови, повинна совісно працювати й розумно кермувати своєю волею. Але сама праця не поможе, коли в жінки замало сильної волі, культури, а забогато повірок та каприсів. Жінка сотворена на те, щоби любити й виховувати діти і огрівати теплом ніжної любови цілий дім. Хто розбуджує в жінці деякі сучасні струї, як — охоту до забав і неохоту до дітий, сей спроваджує суспільну деґенерацію; такі прямованя, се проява суспільної недуги, котру треба поборювати.

W.S.S.
WAR SAVINGS STAMPS ISSUED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

ЕКОНОМІЯ ОЩАДНІСТЬ

ЧИ ПОМОЖЕТЕ?

ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ

взиває до виконуваня

ЕКОНОМІЇ і ОЩАДНОСТИ

через ВСІ особи у ВСІХ річах.

Дбайливість о се візване є доказом

ПАТРІОТИЗМУ і ЛЬОЯЛЬНОСТИ

Ощадність і купно

ВОЄННИХ ЩАДНИЧИХ МАРОК ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ

допоможе вам і вашій вітчині.

ЧИ ПОМОЖЕТЕ?

Поспитайте свого душпастиря, почтмайстра, предсідателя свого товариства, листоноша або банкира.

Вони дадуть вам у тій справі потрібні інформації.

ПАТРІОТИЗМ ЛЬОЯЛЬНІСТЬ

ЯК ВІЙНА СКІНЧИТЬ СЯ ---

перша ваша задача буде як найскорше післати хотьби лише кілька долярів своїй родині в старім краю—або купити шифкарту на найлучшу корабельну лінію і вертати до родини—або спровадити свою родину до Америки. Ви будете певні за свої гроші і совісну ціну наколи удасте ся в тих справах до

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО БЮРА
В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ
одинокого українського товариства заінкорпорованого в стейті Пенсилвенія

А НИНІ --- ми вам поможемо переслати лист до родини в старім краю за посередництвом Червоного Хреста цілком даром.—Виповнимо і потвердимо в канцелярії Нотаріяльній бюра ВІЙСКОВІ КВЕСТІОНАРІ.—Виробимо всякі просьби і загоди в англійській мові. Поради даром. Пишіть до. 117в—

American Transatlantic Bureau, Inc.,
1843 So. Conestoga St., Philadelphia, Pa.

ІНФЛЮЕНЦА СЕ СТРАШНА ГИДРА

ВІДРУБАЙТЕ їй голову одним замахом. Ужийте „КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ВИНО ЛІЧНИЧЕ".

ІНФЛЮЕНЦА обявляєсь слідуючо: Ломане голови, перестуджене, дрощі, чихане і т. д. Поваги лікарські зізнають, що передусім належить удержати в порядку жолудок. **„КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ВИНО ЛІЧНИЧЕ"** є на се випробованим і найліпшим средством. Перестуджене має лічити за 24 години. Усуваючи з тіла трійливі складники; дає Вам чистий жолудок, чисту кров, добрий апетит, спокійний сон; одним словом, реґулює і скріпляє цілий систем. 126—

ХОРОНИТЬ Вас від тої страшної недуги. Держіть все під рукою **КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ВИНО ЛІЧНИЧЕ,** котре як ангел хранитель чуває над Вашим здоровлєм і Вашої родини.

Памятайте, що ми звертаємо кождий цент, хто докаже, що наше **КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ВИНО ЛІЧНИЧЕ** не є таким як пишемо.

ЦІНА БУТЕЛЬКИ $1.25.

До набутя у всіх аптиках, у наших агентів або прямо у фабрикантів:

D. WROBLEWSKI & CO., S. W.
196 E. 4th St. New York, N. Y.

СЛОВАР ЧУЖИХ СЛІВ

12.000 слів чужого походженя в українській мові. Зібрали др. Зенон Кузеля і Микола Чайковський.

ЦІНА $2.00.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J

ДО ВСІХ ІНТЕРЕСОВАНИХ.

Я терпів більше як 12 літ на долегливі болі голови, нервовість, болі в хребті і жолудку, мав лихий апетит, ослаблене і запір. Я ходив з трудностию. Я радив ся кількох лікарів, однак здавалось, що вони не були в силі розпізнати мою недугу і не могли помочи мені.

Одного дня я перечитав оголошене д-ра Ганнона і я віддав себе сейчас під його опіку. Без жадної втрати часу від мого занятя, він дав мені поміч за першою візитою і мені поліпшалось. Тепер по 3-місячній опіці я повернув до здоровля. Всі болі уступили. Я можу добре ходити, і коли передтим я міг заледви дещо їсти, то тепер я маю чудовий апетит і мені все що їм смакує. В дійсности мій стан є так знаменитий, що Ви майже не повірили би що я був хорий.

Я є вельми вдячним сему знаменитому спеціялістови і складаю радо сю заяву, щоби і другі могли пізнати як много добра він робить для недужих людий.

ПАВЛЮ КОВАЛИК,
723 Willow Ave., Hoboken, N. J.
Aug. 11, 1918.

Читайте понизше оголошене д-ра Генона.

—o—

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Коли терпите на якусь нову скомплїковану або застарілу недугу а потребуєте помочи спеціялїста

ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ — А Я ДОВЕДУ ДО РЕЗУЛЬТАТУ

скоро, тривало і за малу нагороду, без ніякої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тім самім будинку, і мене знають як осторожного, ревного і успішного спеціялїста. Одна візита в моїм офісї і точна екзамінація упевнить Вас, що я зверну Вас на дорогу яка веде до здоровля.

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

хронїчні болї голови, заворот голови, привиди, маячить ся Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болї в карку і хребті, ревматизм в суставах, слабість горла, шкірні клопоти, недомагання жолудка і кишок, невральгічні болї, виступи на язику і запір, прийдіть до мене.

ПРИМІНЮВАНЄ ЕЛЕКТРИКИ, ЗАШКІРНІ ВСТРИКУВАНЯ І ІНГАЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕНЯ.

Порада зовсім даром.
Прийдіть нинї. Не відкладайте.

Dr. HANNON
СПЕЦІЯЛЇСТ
146 E. 14th Street, New York, N. Y.
Напроти Tammany Hall

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділї і празнічні сьвята: від 10. до 2. в полудне лише.

Осібний почекальний покій.

ДОПИСИ.

З PITTSFIELD, MASS.

Поклик до місцевих Українців.

Час уже нам, питсфілдським Українцям, взяти ся до просьвіти, згуртувати ся всім в одну громаду і піти слідами других культурних народів, бо як сього не зробимо в коротким часі, то буде з нами лихо.

Я знаю, що як ви прочитаєте сю мою допись, то неодин з вас скаже: „На що мені якоїсь-там просьвіти; я і так мудрий!" Таке ви вже нераз казали і вихваляли ся своїми мудрощами, а поповнюєте християнський і народний злочин та наносите ганьбу для цілого нашого народу.

Час уже нам пізнати, хто ми є, якої народности, якої віри, хто наш ворог, а хто приятель; хто нам помагає у наших прикрих хвилях, а хто старається згубити нас з лиця землі. Я вже нераз за ваші вчинки набрав ся встиду перед чужими людьми, бо хрестите дитину в католицького попа, а ховаєте з батюшкою на протестантським цвинтари. Захорує хто тяжко — ви кличете батюшку, щоби хорого висповідав; а як той хорий умре, то йдете до католицького священика і просите, щоби тіло помершого забрав до костела і поховав на католицьким цвинтари. Він питає ся, чи небіщик сповідав ся, а ви кажете, що ні, бо боїте ся, аби він вас не викинув за двері, а небіщика не приняв до костела і на свій цвинтар, як би довідав ся, що померший сповідав ся в батюшки.

В нас уже трафляло ся і таке, що як умер чоловік жінці, або жінка чоловікови, то чоловік іде до католицького сьвященика і просить, аби він взяв його жінку до костела і поховав на католицьким цвинтари. Сьвященик питає прибувшого, що він за один, а він відповідає: „Грік католик". Сьвященик його особисто не знає, тож відсилає домів і каже привести з собою такого чоловіка з наших людий, що він його знає, аби посьвідчив за него, чи то правда, що він є грецько-католицької віри.

Я сам був раз на цвинтари, як ховали українську дитину, і чув на власні уха, як наставник від цвинтаря наказував гробарем: „Лук авт! Дон't брінг мі ени Рошен гір!" (вважай! не приведи мені тут якого Росіянина!).

Чому ви, люди, не даєте собі вже раз спокій з тим батюшкою? Адже ви дуже добре знаєте, що він є найбільшим ворогом нашої віри і народности. Ви знаєте, що він уже кілька разів хотів нас невинно арештувати, закидав нам нельояльність супроти Америки і всюди чигає на нашу згубу. А ви таки пхаєте ся до него і наносите клопіт і ганьбу на нас всіх.

Коли котрий з вас є хорий, а не вміє розмовити ся по англійськи, щоби пійти до айришського сьвященика, то ідіть до сьвященика польського, котрий уже хрестив наші діти, говорить чистою українською мовою і відносить ся прихильно до Українців. Я мав раз нагоду з ним розмовляти і він дуже жалував, що наші люди так поступають. Він мені казав, аби сьому як найскорше запобігти, бо як про те все довідає ся айришський декан, то нас цілком відкине від себе і навіть нашого сьвященика, котрого ми спроваджуємо до сповіди, не пустить більше до костела. А як тоді станеть ся, то де ми тоді подієм ся?

Дорогі Братя і Сестри! Навчіть ся, що, і як робити у важній потребі. Вміймо відріжнити добре від злого, а зле від доброго. Шануйте свою народність і свою віру, читайте книжки і газети, бо читане веде до просьвіти. Тепер такі часи, що сьвіт числить ся лише з просьвіченими народами, а ми, як не возьмемось до просьвіти, то все будемо рабами розумнійших від нас людий. От зайдіть ви до хати Американця. В него найдете цілий стіс книжок і дві-три часописи, а в нас з одної часописи тяжко де подибати. А за книжками, то хоч би і зі сьвічкою шукав — не знайдеш.

Мені приходить ся нераз чути нарікання на наші часописи, що дорого коштують, а так мало є в них матеріялу до читаня; а американські часописи, мовляв, таньші й обширнійші. Але чому ви того не видите, що американська часопись має більше передплатників в одним місті ніж котранебудь українська часопись в цілій Америці! Сьому не винні наші редакції, але ви самі.

Отже ще раз кличу до вас, дорогі Братя і Сестри: Гуртуйте ся в одну сильну просьвітну громаду, запренумеруйте собі хоч одну українську газету, а як прочитаєте пару чисел, то пізнаєте, що в ній є більше матеріялу до читаня, ніж вам се на око видавалось, або може хто так вам сказав... А як зробите се всі, як один, то тоді і просьвіта буде між нами і наша часопись буде обширнійша.

Послухайте моєї щирої поради, а певно не пожалуєте!

Передплатник „Свободи".

—o—

З WOODHAVEN, N. Y.

Біда з киринниками.

Наше місточко положене в дуже гарній околиці, а Українців тут є стільки, що можна би щось доброго зробити. Але що-ж, коли ми тут маємо своїх киринників. У звичайнім часі вони сидять тихо, а як зачнеть ся щось робити на добро українського народу, то зараз збирають колоди, кладуть їх під ноги народним робітникам і кричать, як би яку хоробу дістали. І так вони роблять вже через цілих 4 роки.

Ще в 1914 році нас тут кільканайцять зложили ся і збудували собі українську сцену. Наші киринники, тих кілька бодаків, що закоріннили ся в нашій громаді, назвали нас за те зрадниками і з доброго діла зробили зле.

Прийшла четверта Позичка Свободи. Скликано в тій справі мітинґ, але через кирину наш комітет відкинено. Натомісць ухвалено вийти у похід, аби представити ся Американцям. Та тут трафив ся один містер Мартин, чи як він себе там кличе, і він закляв ся, що й то розібє. Скликав свою компанію, швагрів і сватів, а ті богато найойкали і назвали себе Австріяками, а навіть своє товариство. Нас вийшло у похід яких 30 людий, а хруні стояли на хідниках і сьміяли ся з нашого походу, особливо тоді, як Американці нам плескали, побачивши український напись. Містер Мартин навіть заказав, аби жаден член, що закритий бодаком, не важив ся виступити у якийнебудь похід, бо — мовляв — ми не знаємо жадної України. Така була проклямація містра Мартина.

Як ми купували бонди і місцева американська часопись се нотувала, то Мартин аж плакав зі злости. Помимо сего тутешні Українці закупили бондів на суму 2.400 долярів, і за те нас люди мають за людий. А хруні купували бонди у жидів — тих, котрим містер Мартин любить дуже низко кланяти ся...

Покайте ся, грішники, бо Бог вас покарає за вашу кирину!

Свідомий.

ЇДЖТЕ ВСЬО ЩО ЛЮБИТЕ!

Але держіть постійно в своїй домашній аптиці лікаря в формі цукорків

PARTOLA

Партоля очищує кров і жолудок і коли Ваш жолудок лихий, лихе травлене, біль голови або стрикане, тоді зажийте перед сном 3 цукорки Партоля, а другого дня встанете вповні здоровим чоловіком.

Партоля дуже приємна в смаку. Добра для всіх; мущин, женщин і дітий.

Партоля нагороджена золотими медалями на Всесьвітних Виставах. Більша коробка коштує лише 1 доляра. 6 коробок за 5 долярів. Замовляйте нині. (51)

ДАРОМ

Гарний і хосенний дарунок для кождого, хто пришле замовлене і гроші враз з тим оголошенєм.

Письма і гроші посилайте до:
APTEKA PARTOSA,
160 Second Avenue,
New York, N. Y., Dept. 20

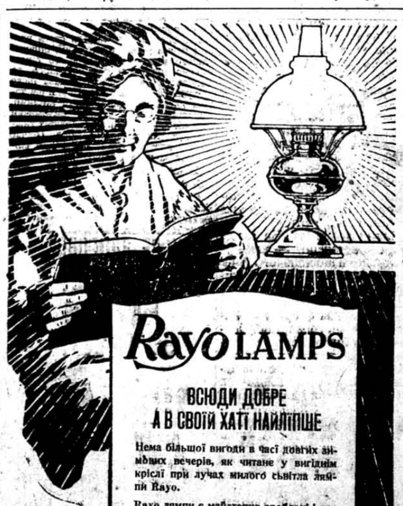

СОРОКАТІ ШТАНИ

І ИНШІ ВЕСЕЛІ ОПОВІДАНЯ.
ЦІНА 25 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J

СОКОЛОМ-СТРІЛОЮ...

Соколом-стрілою злетів бим туди,
Там, де моя мила черпає води,
Там, де моя мила черпає і пє,
Там, туди злетів бим, там серце моє.

Ой, пійду горою, куди мила йде
І в правій рученці збаночок несе,
І в правій рученці збаночок несе,
Там, туди злетів бим, там ся серце рве.

А я той збаночок в неї відоймив,
Тай до свого серця щиро притулив,
А серце тьох-тьох, а серце тьох-тьох,
А серце тьох-тьох...

КАЗОЧКА ПРО КРАСУ.

Цікаву подію оповідає своїм читачам одна англійська часопись:

Молода пані приходить до чародійки, мешкаючої не в лісі, але в пятиповерховій камениці. На дверях її мешканя находить ся напись: „Плекане краси".

— Чи зможете зробити мене красною? — питає прибувша пані.

Чародійка надумує ся малу хвильку і відповідає:

— За сто долярів зроблю вас так красною, що всі мущини будуть ставати по улицях і оглядати ся.

Се молодій женщині не вистарчає, бо оглядане мущини є річию досить звичайною.

— За двіста долярів — говорить чародійка — зроблю вас так красною, що кождий фотограф зробить з вас безплатно фотографію.

І така краса не вдоволяє згаданої женщини.

— За триста долярів — говорить вкінци — зроблю вас так чудово красною, що по цілім сьвіті ніде не найдете приятельки.

Тоді блиснули очи згаданої жінки з радости.

— Так! — говорить — тоді дійсно була би я красною...

НОВІ ВЕСЕЛІ МОНОЛЬОҐИ.

Українці, що живуть в Злучених Державах, переконали ся, що веселі монольоґи мають велику вартість. В кождім театрі ріжнородности (водвілю) звичайно найцікавійшою річию є веселі монольоґи. Як монольоґіст вийде на сцену, то ще не зачав говорити, а вже ціла публика сьміє ся. А що то вже казати про його монольоґ. Він як зачне балакати і доповідати, то ціла галя регоче ся і як люди вертають домів, то найбільше говорять про монольоґ, а як прийдуть до дому, то ще і там повторяють жарти з монольоґу.

Українці в Америці все жалували, що нема українських монольоґів. **Але тепер вже є і то такі веселі, що най сховають ся хоч би які.** Досі вже вийшло три книжочки, а всі зложені з монольоґів самих найдобрійших, власне таких, що Українцям дуже подобають ся; що найбільше будуть сьміятись і веселитись, як почують їх або прочитають. Кожда з тих книжочок становить у собі повну цілість. І кождий письменний Українець повинен мати всі у себе. Він їх буде читати для себе і другим, або буде оповідати, чи то звичайним способом, чи способом монольоґістів, так аби всі зі сьміху мусіли розперізуватись.

Тепер власне появилась **третя книжочка „Монольоґів", в якій є отсих 8 монольоґів:** Фрайтер Кубаса; Страшний сон; Лихо від тютюну; Монольоґ жебрака; XXI. століте — століте електричности; На концерті; Пес; Монольоґ Жида.

Ціна книжочки 20 центів, з почтою 25. Можна дістати у „Свободі". Купіть собі і другому порадьте!

"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J

ІСТОРІЯ ПРО МАЛОГО ПИЛИПКА

ЯК ЛЮТИЙ МОРОЗЕНКО ЗАМУЧИВ ЙОГО В ЛІСІ.
ЦІНА 20 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Недужі люди в Детроіт, Міш.

котрі терплять від хронічних, нервових, уприкливих або скомплікованих недуг. Чи ви хочете бути виличені так, щоб Ваші гроші не пійшли на марно? Прийдіть і дайте мені оглянути себе, щоб я міг Вам помочи. Оглядини, погляд і порада безплатні.

Літа практики в лїченю нервових, хронічних і скомплікованих недуг, дають мені змогу примінити науковий, електро-медичний спосіб лїченя, який дав многим недужим поміч і запобіг перед конечностию небезпечних операцій. 93—

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ НА ХРОНІЧНУ, НЕРВОВУ, КРОВНУ, НА СКІРНУ АБО СКОМПЛІКОВАНУ НЕДУГУ, АБО КОЛИ ТЕРПИТЕ НА ЖОЛУДОК, КИШКИ, ПЕЧІНКИ, УТРОБУ АБО НА РЕВМАТИЗМ, БОЛІ В КРИЖАХ АБО СУСТАВАХ І Т. Д., ТО НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ. БЕЗПЛАТНО — НИНІ.

Години принятя: від 9-ої рано до до 8-ої веч.

Dr. RUSSELL,

В неділі від 10-ої рано до 2-ої попол.

176 E. Jefferson Ave. near Woodward Ave. Detroit, Mich.

ТІЛЬКО ЗА $1.00 ВИ ПОВИННІ ПОБІЛЬШИТИ СВІЙ ПОРТРЕТ. **ТІЛЬКО ЗА $1.00**

Ми просимо всі організації і товариства прислати до 15. падолиста фотографії своїх предсідателів, які ми побільшимо і пришлемо зовсім даром.

Ми знаємо, що кождий з Вас бажає мати у себе **ВЕЛИКИЙ ПОБІЛЬШЕНИЙ ПОРТРЕТ,** і тому ми постановили дати спромогу кождому побільшити свій портрет за одного доляра. 127-32

Пришліть нам одну з Ваших фотографій і один доляр а ми вишлемо Вам **ВЕЛИКИЙ ПОБІЛЬШЕНИЙ ПОРТРЕТ,** в розмірі 16 через 20 цалів і звернемо Вам стару фотографію.

Ми переконані, що потім Ви пришлете нам не лише фотографії Вашої жінки, дітий, свояків і приятелів, але також поручите нас своїм знакомим.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ, ПОСИЛАЙТЕ СЬОГОДНЯ.

Переконавшись про совістність і точність нашого приречення а тоді передайте другим

ВИ ПОВИННІ ПОБІЛЬШИТИ СВІЙ ПОРТРЕТ.

ЛИШЕ ЗА ОДИН ДОЛЯР.

PROGRESS PHOTO STUDIO, 14 W. 104th St., NEW YORK CITY.

Коли Ви недужі порадьтеся зі мною

Я вибрав за свою спеціяльність застарілі, нервові і скомпліковані недуги, які вимагають опіки спеціяліста.

Зверніть ся до нас, коли Ви є недужі а ми постараємось ужити всі наші сили, щоби поліпшити Ваше здоровле. Коли Ви терпите на жолудок або біль печінки чи кишок, безсильність, безсонність, болї голови або загальне недомагане, то порадьте ся зі мною. Коли Ви терпите на ревматизм, ломане, болї в суставах і др. терпіня, то зверніть ся до мене. Мій довгий досьвід і практика дають менї змогу надіятись, що Ви зістанете мною вдоволені і будете менї прихильні на все.

Не відкладайте Ваше лїчене. Поспішіть, щоби запобічи Вашій недузї ще вчас. 91—

Перша порада даром.

Години принятя від 9-ої години рано до 8-ої вечер, в неділї від 10-ої рано до 1-ої в полудне.

Dr. MESSEC
СПЕЦІЯЛІСТ
124 N. 8th Street, Philadelphia, Pa.

Вже відкрито першу українську школу музики, малярства, танців

В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ
під ч. 900 Френклин ул. (на розї Френклин і Поплар ул.)

Се є перша того рода українська школа в Америці. Наука Музики і Малярства відбуваєть ся під вмілим проводом кваліфікованої учительки, яка покінчила з відзначенєм найславнійшу в сьвіті Консерваторію в Бостон, Масс. Серед нашого загалу в Америці, а головно серед нашої молодїжи, є богато талантів до музики і малярства. Нехай вони не марнують ся! Належне образоване принесе хосен і славу їм і цілому нашому народови. Тому народ, а головно українські родичі повинні подбати, щоби як найбільше українських дітий а навіть старших вписало ся до сеї школи. Наша школа запевнить їм красну будучність і становища. Наша школа є зареґістрована в Гарісбурґу і признана за добру в стейті Пенсилвенія. НАША ШКОЛА Є ЧИСТО УКРАЇНСЬКА. — Наука Танців відбуваєть ся під проводом учительки, яка покінчила науки на Україні, в Італії і в Америці. Вчимо самих найкрасших европейських і американських танців, т. зв. КЛЯСИЧНИХ. Для нашого молодого поколіня се дуже добра нагода навчити ся як бавити ся в добрім товаристві. Оплата за науку дуже приступна. Тому користайте з нагоди і вписуйте ся чимскорше до нашої школи. 117в—

Зголошувати ся можна особисто або письменно на адресу:

European Shool of Music and Fine Arts
CORNER POPLAR AND FRANKLIN STS., PHILADELPHIA, PA.
НІНА Н. ВОЛОЩУК, учителька музики і малярства
ВАЛЕНТИНА Г. ВОЛОЩУК, учителька танців

Звісний Dr. GREY Спеціяліст

ПОНАД 30 ЛІТ
В ШТУЧНІМ ЛІЧЕНЮ ЕЛЄКТРИКОЮ
117 E. 17th St., БЛИЗЬКО UNION SQUARE New York City.

Він уже вилічив тисячі людий і бажав би і Вас вилічити, коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, єчему, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невральґію, нервовість, болї крижий, слабости носа, горла і жолудка, кашель, застуду. Запалене легких або всяку иншу хронїчну недугу. Коли лїкар, який лїчив Вас ще не вилїчив Вас, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Грея, бо він вилїчить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі цїни.
Години: від 9-ої до 8-ої; в неділї від 9-ої до 3-ої.

ПЕКЛО В ХАТІ!

ОБРАЗ З ЖИТЯ НАРОДА В ОДНІЙ ДІЇ
ЦІНА 15 ЦЕНТІВ
Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:
SVOBODA, 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J

ХРОНІЧНІ І НЕРВОВІ НЕДУГИ ЛІЧИТЬ СЯ

Коли Ви не могли бути доси вилічені, то не зневіруйтесь, а прийдіть і піддайте ся БЕЗПЛАТНОМУ огляненю та дізнайте ся про нашу опінію і пораду. За нами є довголітна практика і досьвід в медицині і хірургії в лїченю нервових і хронічних недуг. Оглянемо Вас і заопікуємось Вами особисто кождого разу.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

Коли Ви терпите на яку хронічну, нервову, кровну, шкірну або скомплїковану недугу; або коли Вам долягає терпіне жолудка, нирок, міхура, то прийдіть на пораду ще нині, щоби

НАЙТИ ПОМІЧ ТАМ, ДЕ ВОНА Є.

Довгі літа досьвіду в лїченю НЕРВОВИХ, ХРОНІЧНИХ І СКОМПЛІКОВАНИХ НЕДУГ уможливляють дати Вам методичне Електро-Медичне Лїчене, яке дало поміч підчас коли инші методи завели, а затим много терплячих уратовало ся від мук і небезпечних операцій.

ПАМЯТАЙТЕ: Зволїкане, недогляд і невластиве лїчене є небезпекою. Прийдіть до мене, коли потребуєте помочи досьвідченого і у все заосмотреного спеціялїста. 70—

Години офісові: 9. рано до 8. веч. **Drs. DOYLE & LEWIS** В неділї від 10. до 2. попол.

749 Sixth Ave. Bet. 42nd & 43rd Sts., New York

ДУЖЕ ВАЖНЕ!

ЧИТАЙТЕ І ДРУГИМ СКАЖІТЬ.

Богато наших Українців має намір купити кавалок землї (лоту) або хату з городом в добрій фабричній та промисловій місцевости, однак не оден боїть ся, щоби не бути покривдженим та ошуканим через ріжних чужих агентів, як се часто лучаєть ся.

Одинокою радою на се є: **ІТИ ДО УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ФІРМИ А НЕ ДО ЧУЖИХ.**

Хто з Вп. Читачів хотів би купити хату з городом, землю під будівлю або більший кусень землї на фарму, та бути при тім совісно та чесно обслуженим, так щоби був вдоволений, нехай не жде а голосить ся зараз по всякі поясненя та мапи листовно або особисто кождого дня від 9. до 5, а в неділю від 10. до 2., не до ніяких посередників а до властителя ґрунтів Григорія Чижевського під низше подану адресу. 127,29

За ретельність ручу і що обіцяю в циркулярах ті самі услівя купна даю в ґарантованім контракті; контракти суть зроблені в мові англійській та родимію (українській) на те, щоби кождий зрозумів без толкованя та крутанин як то часто буває.

Жадайте сейчас циркулярів з всякими поясненями.

Услівя купна даю найлучші і ціни найприступнїйші. Чужинець не дасть Вам того. Що додержуємо обіцянок сьвідчить найлучше много людий котрі покупили у нас лоти та суть дуже вдоволені так, що дуже часто посилають нам своїх знакомих та приятелїв.

Ваші гроші суть так добрі як і других що вже покупили, лиш до дїла сьміло та відважно.

В коротці переконаєтесь самі, щось те добре зробили купуючи лоти, фарми або доми з городом У НАС, А НЕ У ДРУГИХ.

Голосїть ся особисто, пишіть або телефонуйте до:

CZYZEWSKI REALTY CO

Room 1532, 15 поверх,

21 PARK ROW, NEW YORK, N. Y.

Телефон: Barcley 8415.

Потреба агентів в Америці і в Канаді.

ДАРОМ ПРЕЗЕНТ ДЛЯ ДІВЧАТ І КАВАЛЕРІВ.

Коли бажаєте осягнути любов осіб Вам дорогих, вишлемо Вам даром опис ючої тайни любови і много інших цікавих річий. На відповідь залучіть цнт. марками. AMERICAN NOVELTY SUPPLY CO., P. O. Box 1034 New York City. 117вс—

Іван Казанівський.

ПРО ВІДУЧУВАНЄ.

(Дальше).

Буває таке, що дитина, змалку чемна, слухняна, трудяща, охайна — з часом стаєть ся нечемною, неслухняною, лїнивою і неохайною. І родичі нарікають: „Десь у людий дїти — „як Бог приказав" — а в нас — кат зна' що; вічний клопіт і грижа з ними. І відкіля се вони того всього понаучувались?"

Відкіля понаучувались? В першім ряді, се наслідки потураня родичів і їх недбайливости про перше вихованє їх власних дїтий, — а далї й се, що ті родичі не вміли, чи може не хотїли своїх дїтий зберегти перед вражінями і впливами зовнїшного сьвіта.

А сьвіт чейже не спить. Житє людське бурхливе наче гірська повінь, яка уносить із собою все, що лише стрічає на своїй дорозї. Як повінь заносить найгарнїйші цьвіти і золоте колосє збіжа препоганим шумовинєм і намулом, так і бурхлива течія житя замулює молодий ум дитини лихими впливами зовнїшного окруженя, шумовинєм подій.

Як кождий хлїбороб тремтить перед лихими наслідками повени, так всі родичі і вихователї повинні тремтїти на самий спомин про повінь бурхливої житєвої течії і її зовнїшнї впливи, і берегти, на кождім кроцї свої дїти перед заливом шумовиня, а небажані струї звертати в иншу сторону. Із житєвого заливу' ми повинні виловлювати золоті зерна, а кукіль та хабузє виполювати і викидати. Вибиранє золотих зерен — се навчанє; поленє куколю і хабузя — се відучуванє.

Хто постійно послугуватисьме тими двома середниками викованя, сей може бути певний як найлїпших наслідків своєї праці.

Як родичі так і ми, народні учителї, виховуємо, навчаємо і відучуємо. І тут не доведеть ся нам далеко глядїти за примірами; найдемо їх доволї і в шкільних кімнатах. Там, рівночасно з навчанєм, на кождім роцї треба дїти шкільні відучувати від всіляких лихих навичок, норовів і примх.

„Не оглядай ся, не шевелись, не сьмій ся, уважай, не розмовляй, не лягай на лаву, не підпирай бороди кулаками, не підповідай" і т. д. у безконечність. Нам се загально відомо, що колиб так не те нещасливе відучуванє, то само навчанє ішлоб далеко лекше й швидше. Правда, дитина входячи перший раз до кімнати шкільної, має в своїй души вже доволї богато зародків лиха, всіляких лихих навичок, норовів, примх, та характер до сього ступня звихнений, що само навчанє без відучуваня ніяк не вистарчає. Правда і се, що ми намагаємось усе те лихо, яке розрослось в души дитини, викоріните відучуванєм і тим робом промостити пригожий навчаню шлях... Але, хоч-не-хоч, мусимо й до сього признати ся, що навіть ми самі впоюємо в молоді дїточі уми дуже богато лихих навичок і нахилів, які опісля відучуванєм намагаємось викоріните і виривати.

А се викорінюванє волїчеть ся таким черепашиним кроком... А се відучуванє як для нас так і для шкільної дїтвори таке немиле, таке томляче, боляче...

А що воно таке всюди і справдї дїєть ся, хай говорять приміри.

Невимовно лютить нас лихий, серед нашої шкільної молодежи принятий і закорінений звичай: п і д п о в і д а н є. Кілько то разів доводить ся учителеви гнївати ся і просити: „Дїтоньки, не підповідайте, се негарно; хай кожде само за себе говорить". Упоминанє таке — се горох, киданий об стїну. Дитина, яка зразу привикла до підповіданя, і иншим усе підповідати-ме і сама нїколи самопевно відповідати не стане, бо і по що-ж їй силкувати ся над придуманєм потрібної відповіди, коли сусїди-школярики піддадуть їй готову вже відповідь?...

Дїти, особливо лїниві, ще перед годиною шкільної науки заключають між собою немовби умови. „Ти, чуєш, — тям собі: як я буду питаний, підповідай менї; якжеж ти будеш питаний, то я тобі підповідатиму".

Або таке: „Ти, чуєш, — підповідай менї нинї, а я тобі за се дам яблоко, книша, зроблю коника, то що".

Або кілько то разів в часї науки можна завважати ось що: Питаний ученик, не можучи на борзї придумати відповідної, а влучної відповіди на завдане йому питанє, „телеґрафує" до свого сусїда копняком ноги, або штовханцем в бік, що має значити: „підповідай!"

Конець-кінцем — від кого-ж се шкільні дїти набирають ся такої педаґоґічної привички і, шо так скажу, хитрої „штуки" відповіданя?

Від кого? Далеко відай не доведеть ся нам за причинами глядїти; бо і кількож то разів учитель (ка), не можучи діждатись відповіди ученика (ці) на дане питанє, сам (а) уривчатими слївцями помагає йому? Чи не водить ся таке, і то доволї часто? Коли отже ученик (ця) дуже часто бачить, зглядно чує, що „самі пан прехвесор підповідають", то чому-ж і дїти одні другим не можуть підповідати? Самі навчилисьмо дїтий „штуки" підповіданя, а опісля гнїваємось на її наслідки і всіми силами намагаємо ся се викорінити зпоміж дїтий. Якже назвати таке поступованє? Чиж не дивною може видатись кождому ся обставина, що мусимо відучувати дїтий тогосамого, чого ми їх самі — хоча може й мимохіть — навчили?

А прецінь так є!

Дальше, то відучуванє „прозиваня". Скільки ми нераз маємо з тим клопотів, скільки се нам забирає дорогого часу, скільки напсує крови!...

„Фе, се негарно, — ганимо і навчаємо, — прозивати ся взаїмно; так неприлично; заховуйтесь чемно і примірно, як на школярів пристало; любіть ся взаїмно, як Христос Бог приказав!"

А далї спитаймо: Навчаючи дїтий — чи й самі ми так примірно поступаємо? Не все! А кілько то разів у гнїві, подражненю, особливо, коли хто нервовий (а таким є відай чи не кождий учитель) і нам, учителям (кам) вихопить ся „не хотячи" нє одно прізвище під адресою учеників?

„Ти бовване, ти віслюку, ти лїнивче, ледарю" і т. д. Чиж се не „хлїб насущний" майже в кождій школї? Коли отже сам учитель (ка) послугуєть ся такими прізвищами, які не то що не годять ся з його званем, яко вихователя, але й не лицюють його повазї, — то чиж можна домагатись від шкільної дїтвори, щоби не „прозивалась", коли вона лише наслїдує під тим оглядом свого учителя?

„Сиди тихонько! Не шевелись, бо дістанеш!" — каже учитель до непосидючого ученика; сей одначе, будучи живійшої вдачі, за хвилинку знова стаєть ся перепоною в науцї. Учитель, який зразу не виконав своєї погрози, знов лютить ся: „Слухай но ти, лайдаку — чи як там — я тобі ще раз кажу: сиди тихо, бо набереш!" — Але сей не зважає на упімненя учителя і дальше своє робить; а знетерпеливлений учитель на добре вже розкричавсь: „Ти, сякий такий, — чи ти конче хочеш щось „обірвати?!"

І так дальше й дальше, з дня на день, з року на рік... І чому-ж сей нещасливий учитель зразу не виповнить своєї погрози; чому примірно не вкарає непосидючого ученика? Криком і пустими погрозами, які нїколи майже не доводять до цїли, учеників не поправимо і не вспокоїмо; противно, привчимо їх ще до тим гірших нахилів і привичок. Дитина так привикає до криків і погроз, наче віл до ярма, і робить се, що їй лише захочеть ся, бо певна своєї безкарности; а ти, учителю, псуй і нївеч дальше своє здоровле та нарікай на неслухняних, упертих дїтий, в душу яких одначе ти сам впоїв лихі норови і привички!

(Конець буде).

ВАЖНЕ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ І ЛЬОКАЛІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ І КАНАДІ.

ВЖЕ МОЖНА ДІСТАТИ

ВЕЛИКУ КАРТУ УКРАЇНИ.

Мала карта загально звісна і певно нема Українця, який би її не мав.

Велика карта України має зовсім вигляд малої; виготовлена в 10 красках, тільки на трівкійшім папери і натягнена на полотно.

Величина її 65 через 41 інчів.

В горі і на долинї заосмотрена вона в дручки, так, що дасть звивати ся і переносити з місця на місце. З огляду на те, що се одинока карта подаюча майже всі подробиці нашої вітчини, є вона необходима в кождій школї, льокалю, редакції і взагалі всюда де тільки гуртують ся Українцї в просьвітних цїлях.

ЦІНА З ПЕРЕСИДКОЮ $15.00.

Хто бажає наперед згати, як вона виглядає, хай замовить собі малу карту 21x34 цалї за 50 цнт.

Хто замовить одну велику карту, той дістане дві малі в додатку.

Сї великі мапи кольорує ручно сам автор працї п. Ник. Дячишин, і се дає запоруку, що мапи будуть гарно викінчені.

Замовленя слати на адресу:

„SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

НАЙМИЧКА

драма в пяти дїях. Написав Іван Тобилевич (Карпенко Карий).

ЦІНА 35 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

"SVOBODA",

83 Grand St., Jersey City, N. J

Коли Ви Не Мали Успіху в Приверненю Здоровля

ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ

в кождою хронічною, нервовою або скомплїкованою недугою, котра вимагає услуги спеціялїсти. Дорога до сейчасового поворота до здоровля стоїть для Вас отворена. Моєю методою є лїчити жерело недуги і в сей спосіб дати вислїди спричинюючи постійне полїпшене в терпінях і в лїченю.

Спеціялїста висше 25 лїт.

Порада даром.

Мої цїни є умірковані.

Нечиста кров, Недуги скірні, Недуги нирок, Недомаганя міхура, Простатітіс, Недуги жолудка.

Руптура і Гемороїди лїчені з добрим успіхом без операції, Ревматизм, Біль серця, Нервове обезсилене, Прищі, Біль голови.

Нервове почутє обезсиленя, Нервове лихе травлене, Нервове вичерпане, Болї в хребтї, Рани в устах і на язику.

Нечиста кров і недуги скірні лїчені з добрим успіхом.--Модні встрикуваня і Серум.

Всї другі недуги які є вислїдом тих терпінь.

Dr. WILLMARTH, спеціялїст,

188 WEST 34th STREET, NEW YORK, N. Y.

Години урядові: 10—4 і 6—8. В неділї і правильні сьвята 10—2. 81—

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Бр. св. Василія, від. 168, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 3. листопада, о годинї 2-гій пополудни, в гали п. Николая Ваверчака під числом 720 Чарлз стр. На порядку деннім: 1) Звіт контрольної комісії з цїлого року; 2) Вибір нового уряду. Будеть ся принимати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Котрий член не явить ся на тім мітінґу, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Н. Головатий, предс.; Н. Стек, кас.; Гр. Клим, секр.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ З НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

Заходом товариства „Вільні Козаки міста Львова", від. 143 У. Н. Союза відограють аматори Укр. Народної Громади в Ню Йорку

„НЕВОЛЬНИК"

драму в 5. дїях М. Кропивницького

В СУБОТУ, 2. ПАДОЛИСТА (НОВЕМБРА) 1918 Р.

в Українськім Народнім Домі, 217-19 Іст 6-та ул., Ню Йорк.

Початок о годині 7.30 вечером.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Василь Коваль, старий запорожець ....п. М. Мелешко
Ярина, його дочка..................п-на А. Грещуківна
Оксана, дівчина сусїда..................п-на К. Іваночківна
Степан, його годованець..................п. И. Вацлавський
Недобитий, Запорожець..................п. Е. Жуковський
Опара, Запорожець....п. І. Побіденко
Голощук, Запорожець...п. А. Порило
Неплюй, Запорожець..................п. П. Безталанний
Недорізаний, Запорожець.....п. Я. Д.
Покришка, Запорожець..........Н. Н.
Подорожний, Запорожець....п. Ільків
Джура, Запорожець..........п. І. В.
Проводир, хлопець..........Н. Н.

Вступ 1-ший ряд 75 ц., II-ий ряд 50 ц., місця стоячі 35 ц.

Товариші і Товаришки! Як відомо Вам, що українські аматори при Українській Громаді в Ню Йорку відгравають театральні штуки як слїд, з чутєм. Тож заповідаємо наперед, що ся драма випаде як найдокладнїйше, в дійснім образі житя нашої минувшини. Братя і Сестри, дїти одної неньки! Нехай не знайдеть ся між Вами анї одна людина, яка не прийшлаб подивитись на се представленє. Тут побачите живий образ кріпацтва наших предків за часів турецької неволї. Не одному покотять ся сльози, як побачить на сценї сю неволю, кайдани, грабіжи і гнетеня, які пережив наш нарід. Дорогі Родимці! Товариство Вільні Козаки міста Львова запрошує Вас всіх. Хто любить історичні події, хто шанує свою національність, нехай прибуде на наше представленє, а певно не пожалує.

Хто знов не мав нагоди стати членом нашої рідної орґанїзації, опікуна нашого житя на чужинї — то також будемо приймати без вступного до Товариства, а до У. Н. Союза після статута. Наше товариство приймає також членів з переступними листами. Виплачує своїм членам належачий бенефіт для хлопців по 6 долярів тижнево, а дївчатам 5 долярів. Підчас смерти платить 100 долярів. Тож спішіть ся заки не запізно.

За добру обслугу гостий ручить

129-30 КОМІТЕТ.

Тікета можете набути наперед у: Якима Кирича, 110 Іст 3-та улиця, або М. Никифорчина, 413 Іст 5-та улиця.

Др. КАУФМАН

УКРАЇНСЬКИЙ СПЕЦІЯЛЇСТ З ОДЕСИ

Єсли хочете совісної поради в якій небудь Вашій недузї. Прийдіть до д-ра КАУФМАНА, з ним в рідній мові поговорите, він Вам скаже відразу, і пізнає ся на Вашій недузї, чи Вам лїчене що поможе.

Др. Кауфман ЛІЧИТЬ всї отсї недуги: МУЖЕСЬКІ І ЖІНОЧІ. Задуху (астму) лїчить новою машиною примінюючи електрику і помповане воздуху. ДР. КАУФМАН лїчить затроєня і неправильности крови, ревматизм, ломане костий, болї голови, завороти, болї крижий, недуги жолудка, катар легких і жолудка, нирок, міхура, паралїж, випадане волося. 111—

Лїчить всї жіночі недуги, яко АКУШЕР СПЕЦІЯЛЇСТ.

Др. КАУФМАН 111 East 7th Street, NEW YORK

Год. офісові: що дня від 9. рано до 9. веч., в неділю від 9. рано до до 4. пополудни. — Телефон Орчард 6352

КОЛИ ВИ Є НЕДУЖІ

ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ СЕЙЧАС

З ВСЯКОЮ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І СКОМПЛІКОВАНОЮ НЕДУГОЮ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ ПОМОЧИ ЛІКАРЯ СПЕЦІЯЛІСТИ.

ГОДИНИ ОФІСОВІ:
Щодня
від 9-ої рано до 8-ої вечер;
в неділї
від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

МОЇ ЧУДОВІ УСПІХИ

в лїченю недуг, як острих так і хронїчних, є наслідком моїх довголітних студій сих недуг. В додатку в моїх офісах находять ся найновійші прилади, електричні, автоматичні і механїчні, і я не жалую ніяких видатків, які могли би вийти в користь моїх пацієнтів.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ НА 115—

слабі нерви, болї крижий, брак памяти, бите серця, слабість легких, тупу отяжілість тїла, болї голови, завороти, привиди, ослаблене членів тїла, чираки, рани, катар, дерте в горлї, болї жолудка, крижий, болї горла, викиди на язику, запір, ревматичні болї, прищі? Сї як і другі недуги є часто першою проявою утрати здоровля і сили.

DR. J. H. KENEALY

Спеціялїст 673 Washington St.,

Слїдуючі двері від Gayety Theatre. BOSTON, MASS.

НЕ ТЕРПІТЬ

КОЛИ ПОМІЧ МОЖНА ТАК ЛЕГКО ОСЯГНУТИ.

Я маю понад 30-лїтну практику в лїченю всіх недуг **крови, нервових слабостий, болїв жолудка, міхура, скірних, утроби, нирок** і инших ріжнородних **недуг мущин і женщин.**

Я маю ріжнородні знамениті електричні машини для успішного лїченя. Моє бадане є ґрунтовне і коли того потреба вимагає я уживаю також мою **сильну Х-Рей машину.** 120—

Щонебудь Вам долягає, прийдіть до мене сейчас і порадьте ся мене з довірем. — Порада даром. **ЛІЧИТЬ СЛАБІСТЬ ІНФЛЮЕНЦИ.**

Години урядові: Буденно від 9—4 і від 6—3, в неділї від 10—1.

408 Sixth Ave., PITTSBURGH, PA. **Dr. MANSHIP** напроти Кауфмана і Баера.

НОВЕ ЗДОРОВЛЄ, НОВУ СИЛУ, НОВУ КРОВ ЗА ТРИ ЦЕНТИ

Коли терпите на слабі нерви, долеглївости жолудка і нирок, загальне ослаблене, біль голови, брак апетиту, безсонність, брак енерґії, житя і здоровотности, нечисту кров, біль в плечах, то не видавайте гроший на незвісні ліки, але пришлїть нам лист зі своєю адресою, а ми Вам вишлемо відворотною почтою, **зовсім даром, без зобовязань з Вашої сторони, повне триднєвне лїчене**

JUVITO

знамените чисто зільне средство на скріплене тїла, нервів, сили і крови. Адресуйте: JUVITO LABORATORY, South Hill Branch 25, PITTSBURGH, PA. 117вч130

Коли чоловік є хорий

то першою річию, яку він хоче знати є „де знайти доброго лікаря".

Коли звернете свої кроки впрост до заведеня Др. Кафмана, 67 Маркет Стріт, Філядельфія, то знайдете практичних спеціялістів за якими шукалисьте без страти часу і гроша на инших лікарів.

Коли його відвідаєте то зауважите, що лікар є дуже обережний в видаваню діягнози вашої слабости; то є, що він шукає докладно нащо Ви хорі. Його заведене є заосмотрене в модні і докладні апарати, так що коли потреба аналїзи крови, хемічної аналїзи мочи, огляненя лучами Х-рей, або що иншого, то він має під рукою для Вас. При помочи тих розслїдів докладного розслїдженя недуги мущини, неможливим є помилка.

Лікар скаже Вам яка є умиркована ціна за лїчене. Жаден чоловік не може відійти задля браку гроша. Кождий робітник може числити на поміч лікаря, наколи може сплачувати йому належитість тижнево або місячно, як може, а його оплата задля його великої практики є так низька, що жаден хорий не повинен обавляти ся йти до него. 21-33

Його інституція має кождий найновійший апарат до огляданя хорих: Статік, Ґалванік, Дарадік і Гай Фріквенсі Електрісіти; Озоне Інгалаторіюм, Електрік Осціллаторс, і инші модерні апарати.

ВІН ЛІЧИТЬ ВСЇ НЕРВОВІ, ХРОНІЧНІ І ЗАДАВНЕНІ НЕДУГИ, ЯК: СЕРЦЯ, ЖОЛУДКА, УТРОБИ, НИРОК, ПОЗНАКИ МОЧОВІ.

Прийдіть до него і станьте здоровим.

Оглядини і порада даром.

ОПЛАТА НИЗЬКА І МЕДИЦИНИ ДАЄСЬ.

DR. CAUFFMAN, 607 MARKET STREET, Philadelphia, Pa.

ГОДИНИ: від 9-ої рано до 8-ої вечер; в неділї від 10-ої рано до 1-ої попол.

W.B. CORSETS

W. B. Nuform Корсети

Для Нерозвинених і Пересічних Статій Женщин

Робить кожду стать гарною і ніжною. Дешеві, виріб бездоганний; нема їм рівних у вигоді, ношеню і гарній формі.

W. B. Reduso КОРСЕТИ для Отилих Осіб

Скриває отилість; огладжує стан бедер. Шнурівки малі. Легко до них привикнути по першім вдягненю.

W. B. "REDUSO" Style 752 — До набутя у всїх більших склепах. — W. B. "NUFORM" Style 327

WEINGARTEN BROS., INC. NEW YORK & CHICAGO

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий спеціяліст недуг мужеських в Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішнійший і заслуговуючий на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий усе своє знане і довголітну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ

II. поверх, фронт. 76-89

644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятниці від 9. рано до 8. веч. В неділі від 10. до 2.

УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ!

Хто би Ви не були, яке би не було Ваше образоване, в якім занятю Ви би не працювали, зачніть вчити ся

АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.

КУРСИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗАОЧНО

Наша школа сим заявляє, що вона зобовязує ся вичити читати, писати і говорити по англійськи кождого Українця, що живе в Америці. До сеї школи не мусите особисто ходити. Ми висилаємо спеціяльно зладжені задачі почтою. Кождий що запише ся до сеї школи учить ся англійської мови під нагядом фахового учителя або учительки. Платня за цілий курс лише 5 долярів. За 4 роки істнованя сеї школи, покінчили курс тисячі Українців. Від кождого є подяка, і кождому дивно, що так легко і приступно вичив ся англійської мови після нашої системи. Пробні задачі і подробиці висилаємо за 10 центів (марками). Радимо Вам написати по пробну задачу і упевнити ся. Нашим кличем — чеснота, точність і строге виповнене діл.

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL, Dept. 46, 525 W. 47th St., New York, N. Y.

Чому ТЕРПІТИ КОЛИ ПОМІЧ МОЖНА ТАК ЛЕГКО ОСЯГНУТИ.

Моя 30-літня практика навчила мене досвіду в обходженю ся і застосованю найліпших наукових метод у всяких недугах крови, нервових долягливостий, недомаганях жолудка, міхура, шкіри, утробы, нирок і других дітвинних частий тіла. Бадане мочи безплатне. Приходіть сейчас, голосіть ся нині. 119-30

Ви можете розповісти свою слабість у Вашій мові і з довірем. Я не послугую ся тулмачем.

Години офісові: денно від 9. до 4. і 6 до 8. В неділі і сьвята від 10. до 1.

Dr. Wm. BOEHM

4 East 30th Street, межи Медісон і 5-тою евеню. NEW YORK, N. Y.

SANTAL MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ регулює в 24 ГОДИНАХ

Кожда пачка має напись з MIDY. Уникайте підробів.

ДР. К. Д. БІЛИК

Одинокий український християнський лікар-хірург в Ню Йорку.

327 E. 17th ST., NEW YORK, N. Y.

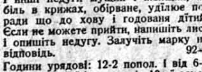
Доконує операції мущин, женщин і дітий, лічить з певним успіхом ревматизм, недуги жолудкові, сліпу кишку, гемороїди, грубі жили, ніс, горло, уші і инші недуги мущин і женщин, як біль в крижах, обиране, удільне порадє що до ходу і годованя дітий. Коли не можете прийти, напишіть лист і опишіть недугу. Залучіть марку на відповідь. 92—

Години урядові: 12-2 попол. і від 6-8 вечер. Неділі і сьвята від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4498

ОДИНОКА ШКОЛА АВТОМОБІЛЕВА яка істнує від 1885 року.

Наш довголітний досвід зробив нашу школу одною з найліпших. Маємо власний гараж з 20 автомобілями і даємо Вам спосібність навчити ся механізму ріжних виробів автомобільових. Учимо Вас у Вашім язику. Наші учителі є експертами в науці їзди автомобілевої, з дипльомами посвідченими кольонії. 122—

По укінченю нашої школи можете бути шофером не лише в Злучених Державах, але також в Европі. Поручаємо посади в Ню Йорку. Денні і вечірні курси. Сейчас приходіть або пишіть. Пишіть або голосіть ся особисто. Сейчас приходіть ся до нас заки запишетесь деинде.

INTERNATIONAL AUTO SCHOOL, 147 E. 40th St., New York, N. Y.

КАНАДІЙСЬКІ ВІСТИ.

Півтора року за кривду дівчині.

Суд в Брендфорд, Онт., засудив Петра Ванченка на півтора року вязниці за знасилуване малолітної дівчини. Родичі покривдженої віддали справу поліції, яка й постарала ся, що „Пітер" дістав заслужену кару.

Ціна газет в Канаді піде вгору.

З Отави доносять, що позаяк ціна друкарського паперу від початку війни значно подорожіла, а в послідних часах підскочила знову о 50 процент, тому певною річю є, що ціна усіх газет по новім році піде значно вгору. Деякі англійські щоденники вже тепер піднесли ціну з 5 на 7 долярів річно.

Военний хліб в Канаді.

Департамент контролі поживи в Канаді оголошує в останнім своїм розпорядженю, що тепер обовязувати буде хліб т. зв. „военний хліб аліянтів". В згаданім хлібі мусить находити ся найменьше 20 процент субституттів, т. є. житної, кукурузяної ячмінної, або иншої, а лише 80 проц. пшеничної муки.

Мягкий уголь таніє, твердий дорожіє.

Ціна твердого угля у Вініпегу виносить $15.40 за тону, однак місцеві торговці є тої гадки, що ціна підскочить небавом в гору о 30 до 50 центів на тоні. Противно, мягкий уголь подешевів. В теперішнім часі найлучший мягкий уголь коштує $12.25 за тону, однак його ціна буде ще низшою, бо між властителями копалень панує суперництво в продажі сего угля.

Замінили кару смерти на досмертну вязницю.

Минулого цьвітня трох вломників, а іменно Филип Джансон, Френк Суливан і 17-літний Джан Стоік, вломились в ночи до склепу на Мейн ул., у Вініпегу. Полісмен Сновден ввійшов за ними до середини і не вийшов вже відтам, бо його там убито. Згаданих вломників арештовано і на розправі засуджено їх на смерть через повішене дня 27. вересня. Адвокат Р. Т. Фергусон робив заходи, щоби засудженим замінено кару смерти на вязницю, одначе без успіху. Бачучи, що нема иншої ради як тільки поїхати самому до Отави і особисто старатись о зміну вироку, удав ся він до Отави і там осягнув се, що Стоікови замінено кару смерти на досмертну вязницю. Батько хлопця одначе вірить, що і сей засуд змінять та що його сина випустять на свободу по відсидженю кількох літ у криміналі.

Строга кара спіткала 18-літного хлопця.

Івана Кузьму, 18-літного хлопця у Вініпегу, засудив суддя Меткеф на 5-літну вязницю за поміч в крадежі гумових коліс і инших складових частий автомобілів.

До часу збанок воду носить.

З Монтреалу пишуть до „Укр. Голосу": До часу брав наш „сват" даром за підписане почтових чеків доляри і від тих, що їх знав і від тих, що їх не знав, і робив, як він сам казав, не цілком „бізнес". Та прийшла черга і на нашого „свата". Вкрав один Буковинець почтову книжку одному Українцеви з Росії і написав в його імени до Отави, що хоче вибрати 800 дол. Діставши відтак з почти чек, пішов сей Буковинець до нашого свата, і той ствердив, що знає сего обманця і обманець витягнув з почти чужих 800 дол., заплативши певно солено нашому сватови. За кілька день обудив ся властитель книжки, пішов до православного місцевого попа і справа пішла до Отави, де і вишукали, хто ствердив тотожність ошуства. Справа опинила ся тепер в суді і наш сват буде певно знати, як підписувати незнакомим людям чеки і т. п. Добре булоб, аби хтось звернув ся зі справою побираня гроший за стверджуване тотожности особи при вибираню гроший з почтової щадниці прямо до Отави: Тут в нас в Монтреалі прямо здирство з тим стверджуванем тотожности. Деякі платять по 5 і 10 дол. Чи се не чистий рабунок на гладкій дорозі?

В кождій українській хаті повинна находитись часопис „Свобода".

ВОЄННІ ВІСТИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

(Продовжене зі стор. 1-шої).

ХОРВАТІЯ ПІД КОНТРОЛЕЮ ЮГО-СЛАВЯНСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

Губернатор Хорватії годить ся з революційним рухом.

ВАШІНГТОН, 26. жовтня. — **НАРОДНА ЮГО-СЛАВЯНСЬКА РАДА ОБИМИЛА ВЛАСТЬ НАД ХОРВАТІЄЮ, як се доносить нинішна урядова телеграма з Берліна. Нове правительство випустило на волю полонених Сербів.**

Телеграма звучить:

„Франкфуртер Цайтунг" одержала з Будапешту вістку, що давна форма правительства в Хорватії перестала істнувати. Народна рада Словінців, Сербів і Хорватів обимила урядово контролю правительства. Губернатор Хорватії є згідний з революційним рухом.

„Безпосередно по оголошеню ноти президента Вілсона до Австро-Угорщини ціле місто Загреб прибрано в народні прапори. Хорватський прапор повівав зі всіх державних будинків. Великі товпи народу залягали улиці міста, підносячи оклики в честь президента Вілсона, проф. Масарика, освободителя чеського народу, і бувшого сербського премієра Посича. Було чути також оклики: „Проч з Австро-Угорщиною".

„Полонених Сербів випущено на волю".

(Хорватське королівство обіймало територію 16.425 квадратових миль. Його населене числило після статистики з 1910 р. 2,621.954 людий).

Ворохобня в пристани Фюме.

БАЗИЛЕЯ, 25. жовтня. — В угорськім соймі подано вчера до відома, що хорватські жовніри з 79-го полку, які стояли залогою у Фюме, піднесли бунт, заняли місто і знищили зелізничі шини.

700 осіб згинуло підчас заворушень.

ЛОНДОН, 27. жовтня. — Телеграма з Цюріху доносить, що революційний рух поширюєть ся на цілу Хорватію. Телеграма доносить, що підчас заворушень у Фюме згинуло 400 осіб, а в Загребі 300.

Мадярські війска привернули лад.

БЕРНО, 26. жовтня. — В місті Фюме привернено знова лад, як се доносить урядова телеграма. Три батальони мадярського війска вислано проти збунтованих хорватських жовнірів і вони обсадили їх касарні, відбираючи їм оруже.

ВИРІЖТЕ СЕ ОГОЛОШЕНЄ АБО ЗАПИШІТЬ СОБІ АДРЕСУ.

Ніколи не можете знати, які клопоти Вас можуть стрінути, або коли буде Вам потрібно доброго і сумлінного АДВОКАТА

Herman Turkel котрого офіса находить ся під ч. 200 Broadway, New York, N. Y.

кінчив школи в краю в опісля, одав тут іспити адвокатські, є Вашим родимцем, поступить з Вами чесно і розмовить ся з Вами Вашою власною мовою. — Веступає справи у всіх судах. Удавайте ся до него також в справах для полагодженя якихнебудь крайових інтересів. Прийдіть особисто, напишіть лист або телефонуйте. Два телефони: Cortland 4895 і 4896.

Дає правні поради в справах військових. Виповнює квестіонарі. Інтересовані можуть голосити ся до його мешканя під число 101 East 7th St. між 6-ою а 8-мою годиною вечером. 114-16вс—

Др. Лайонс спеціяліст через останних 28 літ

Всі недужі мущини, женщини і діти нехай прийдуть до мене за порадою. Я є спеціяліст від нервових і хронічних недуг від 28 років.

Многі літа я був в зносинах з найліпшими шпиталями міста Ню Йорку. Способи мого лічення є в наукових методах, звісних лікарській професії в Европі і Америці. При лічению уживаю найліпші і найновійші ліки, приміняючи встрикуване анті-токсини в організм в случаях недуги крови. Мій офіс посідає найновійші наукові, електричні прилади і найліпшу Х-рей машину в Ню Йорку. Коли Ви недужі, прийдіть до мене. Не тратьте часу. Зволікати небезпечно. Памятайте! Вам не треба відриватись від праці. Часто одно лічене—отсе що Вам треба.

Ґрунтовні оглядини і порада безплатно. Ми говоримо Вашою мовою.

Dr. LYONS, 126 East 34 St., New York

МЕЖИ PARK AVE. і LEXINGTON ST., NEW YORK CITY.

Приймає від 9-ої рано до 7-ої вечер. В неділі і сьвята від 9-ої рано до 2-гої пополудни. 107—

ФАРМИ! УКРАЇНСЬКИМ ФАРМЕРАМ! ФАРМИ!

Подаємо до відома урядовий звіт Департаменту рільництва з Авбури, Алябама. Сего року засаджено в повіті Бальдвін 31.000 акрів кукурузи, 30.000 акрів фасолі, 5,000 акрів вати, 10.000 акрів картофель звичайних, 5.300 акрів картофель солодких. 8. серпня 1918, „Бальдвін Таймс" оголошує урядово: Сегорічний збір один, з акра солодких картофель виказує 400 долярів зиску. Серпень 15, 1918. В суботу заладовано з кольонії Ельберта 42 вози зелізничі солодких картофель. Стала ціна на стації Фолей була по два доляри і сорок центів за бушель. Фармери збирають по 200 бушлів з акра. Се є з одного збору. Памятайте се українські фармери. Не дайте надуватись агентам, які не знають ані географії ані клімату великої Америки. Не маєте поняття де наші фармери за малі гроші можуть стати господарями. В справі купна фарм в нашій богатій кольонії голосіть ся сейчас до: 113—

HRYHOKIJ KURDYDYK, 216 East 83rd Street, New York City

або

HENRY C. BARTLING, 911 Hartford Bldg., Chicago, Ill.

МОЖЕТЕ БУТИ ВИЛІЧЕНІ!

ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ — Я ПРИВЕРНУ ВАМ ЗДОРОВЛЄ

Я МАЮ НАЙЛІПШІ ЕЛЕКТРИЧНІ ПРИЛАДИ, ЯКІ УЖИВАЮ ДО ВСІХ НЕДУГ

X-RAYA (ЕЛЕКТРИЧНІ) РОЗСЛІДИ.

Я Є найстарший християнський медик-спеціяліст в Пітсбург, Па.; 38 літ практикував успішно, лічучи тисячі недужих людий.

Я СКАЖУ Вам, чи можете бути вилічені чи ні, без здогадів, і помочу Вам тоді, коли други медики або непрактичні лікарі Вас завели.

Я УЖИВАЮ-лише найліпші і найцінніші ліки при лічению моїх пацієнтів.

Я МАЮ свій власний департамент з медикаліями і лябораторію, які є найліпші для недужих людий.

Ви здивуєтесь, коли побачите як скоро Ви можете бути вилічені. Одна візита упевнить Вас про моє знане і вдоволить Вас, через що я осягаю успіхи в коротнім часі. 38—

ВСІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН УСПІШНО ЛІЧИТЬ СЯ.

Говорить по українськи. — Низькі ціни. — Оглядини і порада даром.

Год. офісові: від 9. рано до 5. веч. в нед. від 10. до 2. в полудне.

Prof. Doctor B. F. MULLIN Specialist

Напроти почти. PITTSBURGH, PA

417 — FOURTH AVENUE

(4-тий будинок від Smithfield St. Коли ідете до мене, то уважайте на мою адресу мого офісу).

Угорський кабінет уступив.

БАЗИЛЕЯ, 25. жовтня. — Цісар Карло приймив резиґнацію міністра загр. справ, бар. Буріяна, і цілого угорського кабінету, на чолі котрого стояв др. Векерле.

Наслідником барона Буріяна зістав іменований гр. Юлій Андраші, а новим премієром угорським гр. Альберт Апоні.

Кабінетова криза на Угорщині триває дальше.

ЛОНДОН, 27. жовтня. — Останні вісти з Амстердаму доносять, що кабінетова криза на Угорщині триває ще дальше. Доносять, що гр. Каролі старає ся утворити новий кабінет, але проти нього стоять в сильній опозиції Славяни. Правдоподібно прийде до розвязаня сойму.

Бувший премієр, гр. Тіса, заявив, **що кождої хвилі можна надіяти ся, що буде заключений мир між аліянтами а ріжними народами Австро-Угорщини.**

Угорська армія перестає дня 1. падолиста бороти ся.

ЛОНДОН, 25. жовтня. — **Між угорським народом і угорською армією прийшло до порозуміня, щоби з днем 1. падолиста заперестати війну, без огляду на те, яке становище займе Австрія і Німеччина супроти останньої ноти Вілсона.**

Таку вістку одержано вчера вечером від амстердамського кореспондента „Дейли Експрес".

„Задержане цілости угорських територій — доносить кореспондент — є одиноким услівем, яке хоче поставити Угорщина в справі окремого мира. Ухвалено заключити мир за всяку ціну, навіть коли би треба аж революції до його осягнення".

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Омське правительство домагає ся признаня.

ВЛАДИВОСТОК, 24. жовтня. — Міністер війни ген. Іванов-Різов, член омського правительства, відбув довшу нараду з командантом американських війск в Росії, генерал-майором Ґрейвсом, в справі загального положеня в Росії. Ген. Іванов просив в імени свого правительства Злучені Держави о економічну і фінансову поміч.

Омське правительство, яке недавно перебрало ся до Омска з Уфи, в котре становить центральне російське правительство, мало вислати до Злучених Держав свого представника, щоби він предложив американському правительству політичні змагання і пляни омського правительства та просив о його признане за правне правительство Росії.

За Уріцького покарано смертю 68 закладників.

АМСТЕРДАМ, 25. жовтня. — Від часу замордованя Мойсея Уріцького, народного комісаря для виборів до установчих зборів Росії, до 1. жовтня большевики розстріляли 68 закладників, між тими пять духовних осіб, як се доносить телеграма з Петрограду, покликуючи ся на петроградську часопись „Правду".

Японські війска в Іркутску.

ТОКІО, 25. жовтня. — Японські війска під командою генерала Мута прибули дня 12. жовтня до Іркутска, витані російськими і чесько-словацькими властями, як се доносить урядовий звіт.

Міністер війни, ген. Іванов, зложив японському командантови візиту, висказуючи йому подяку за те, що його війска опорожнили велику частину Сибіри з большевиків.

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ"

виконує

СТАРАННО, ДЕШЕВО І НА ЧАС ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ, як:

ТИКЕТИ, ПРОГРАМИ НА ПРЕДСТАВЛЕНЯ, БАЛЇ І КОНЦЕРТИ, НАГОЛОВКИ ДО ЛИСТІВ, КОВЕРТИ, ФОРМУЛЯРІ, КАРТИ КУПЕЦЬКІ І ВІЗИТОВІ, КНИЖОЧКИ КОЛЕКТОРСЬКІ ДЛЯ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ, СТАТУТИ, БРОШУРИ І БІЛЬШІ КНИЖКИ.

Всі Урядники Відділів У. Н. Союза повинні звертати ся зі всякими друками до друкарні „Свободи".

Замовленя і гроші посилайте до: „SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

HELP WANTED MALE

ПОТРЕБА МУЩИН.

ПОТРЕБА СПІЛЬНИКА ДО БИЗНЕСУ ЧИЩЕНЯ ВІКОН в місті Колюмбія, Савт Каролайна. Добрий і поплатний бизнес. Добрий клімат через цілий рік, гарне місто і добра будучність для доброго чоловіка. Прошу голоситись до: H. LANOWY, 1347 Main St., Columbia, S. C. 126-31

ДЯКОУЧИТЕЛЬ приймє сейчас посаду. Листовні зголошеня прошу слати на адресу: "DIAKOUCZYTEL", 2515 Professor-St., Cleveland, Ohio. 129-31

АДВОКАТ OTTO H. DROEGE

уділяє безплатно порад у всяких цивільних, карних і судових справах, щодня від години 4-ої до 7-ої пополудни, а в неділі від год. 10-ої до 1-ої в полудни в Американсько-Українськім Бюрі.

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.

520 E. 6th St., New York, N. Y.

Tel. Orchard 8948

ДАРОМ!

Коли хочете знати тайну силу природи або вішуна щастя, пішлемо Вам даром „Гороскоп" то є астрономічне предсказуване долі кождого чоловіка, як також катальог найгарнійших і легких до виконаня штук магічних і много других новостий. На пересилку залучіть 6 цт. марками. 122св

INTERNATIONAL SALE HOUSE, 1 Union Square, New York City.

Ваш ЛІКАР

Коли Ви є слабі і терпите на якунебудь недугу, то не стидайте ся, але прийдіть сейчас до лікаря котрий огляне Вас цілковито, розслідить Вашу недугу і займеть ся Вами аж до цілковитого вилічення. . 120-31

Мої ціни є умірковані.

Години офісові: Від 12—2 в пол., від 6—8 вечером, в неділі від 12—3 в полудне.

Dr. GLASSMAN, 53 St. Marks Pl., New York City

ПРИВАТНА КЛІНІКА. ОСНОВАНА 1881.

137 East 27th Street, NEW YORK.

межи 3-ою і Lexington Aves.

Денні години: від 9-ої рано до 5-ої попол.; у вівторки і пятниці від 9-ої до 9-ої; в суботи і сьвята від 9-ої до 1-ої.

Лікарі сеї клініки посідають широке знане і многолітну практику є в своїй вилученій Вас скорше ніж другі лікарі, бо мають довіре до других молоді, недосвідчені доперва практикуючі лікарі.

Вони лічать зі спеціяльною увагою недуги нервів, нирок, міхура, крови і скіри, але і всі инші хронічні недуги лічать в як найпильнійшим доглядом і успіхом. Операції доконують стисло науковою методою, без болю і небезпеки, і в многих случаях без страти часу від праці. 122св2

ЦІНИ УМІРКОВАНІ.

ОСТОРОГА! Ми не маємо філії, а наша адреса є 137 E. 27th St., New York, N.Y.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

проф. М. ГРУШЕВСЬКОГО

ч. І, ІІ, ІІІ. в полотнянім твердій оправі.

ЦІНА $3.50.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

"SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ФАРМИ

Готові засіяні фарми в стейті Ню Йорк, Ню Джерзи, Конектикут, Верджінія, на догідні сплати продає

AMERICAN LAND AND IMPROVEMENT CO., 29 Greenwich St., New York, N. Y.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО КНИГАРНЯ СІЧОВОГО БАЗАРУ

посідає у своїм складі книжки ріжного змісту. — Коли ві, то пишіть сейчас по цінник книжок, залучаючи 3-центову марку на пересилку на адресу: 59—155

SICHOWY BAZAR, 44 E. 7th St., New York, N. Y.

ТАРАС БУЛЬБА

написав МИКОЛА ГОГОЛЬ

дуже гарна повість з ілюстраціями.

ЦІНА 50 ЦНТ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

Сими днями вийшла з друку книжочка про Митрополита АНДРІЯ ШЕПТИЦЬКОГО

Ціна 25 центів.

Сю книжку можна купити у "SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Пошукую СТЕФАНА БАСА, з Острова, пов. Сокаль. Перебував в Брукліні. Хто би о нім знав або він сам, прошу зголоситись на адресу: PETER PULUHA, 216 First Ave., Spokane, Wash. 129-30

В дуже важній справі пошукую свого вуечного брата ГРИЦЯ КИРИЛУ. Має перебувати в Пенсильванії. Хто би о нім знав або він сам, прошу зголоситись на адресу: MISS MARY HAMONING, Box 204, Hillsville, Pa. 129-31

Пошукую свого брата КІНДРАТА ГУРА. Має перебувати десь в ньюйорськім стейті. Хто би о нім знав, або він сам, зводить зголоситись на адресу: НИКОЛА ГУРА, 507 Hartland Court, Chicago, Ill. 127-29

Пошукую МИХАЙЛА ГОГОША. Має перебувати в Нюарку. Він мешкав попередно під ч. 303 15-та Евеня. Хто би о нім знав або він сам, нехай повідомить мене на адресу: FRANKO KWICZAK, 92 Fleming Avenue, Newark, N. J. 127-29

Пошукую своєї жени АННИ БУКАЛО і братанки АННИ ЯКІМОВСЬКОЇ з села Біїх, пов. Зборів, Гал. Прошу зголоситись на адресу: BASIL BUKALO, 1140 Junction Ave., Detroit, Mich. 128-29

Пошукую свого товариша ІВАНА ХАМЧУКА. Перебував на Evansville, Pa., опісля переніс ся до South Bethlehem, Pa. Хто би о нім знав або він сам, прошу зголоситись на адресу: F. KMET, 590 Hazard Road, Palmerton, Pa. 128-30

Пошукую своїх товаришів ВАСИЛЯ БОЙЧУКА з села Зибранівки, пов. Снятин і МИКОЛУ ОЛІЙНИКА з Дадиндзрубз, пов. Сторожинці, Буковина. Давнійше перебували в Канаді, а тепер мають перебувати в Злучених Державах. Хто би о них знав або вони, самі, прошу зголоситись в важній справі на адресу: L. MELESCHUK, 126 Peel St., Paterson, N. J. 28-30

ПОЗІР! ПОЗІР! ДО ВИНАЙМУ АВТОМОБІЛЇ

на весіля, хрестини і всякі инші потреби, гарно устроєні на 6-7 осіб, великі „Packard" автомобілї по дуже приступних цінах. 99вс—

Родимці! Не ідіть в разі потреби до чужого, але поспитайте о них у свого.

Обслуга в день і в ночі. Винаймаємо також на години.

Прийдіть або телефонуйте до:

Mrs. L. PIASECKA I SYN, 205 E. 14th St., New York, N. Y.

Tel. Stuyvesant 483

ДЛЯ ДІВЧАТ І ХЛОПЦІВ!

Даром! Коли Ви бажаєте пізнати особи Вам дорогих, як і чи Ви скоро і в сім книжці найдете описані тайни любови, то є способи як стати ся милим, і як приподобатись. Залучіть марку на відповідь. 72вс—

COLUMBIA NOV. SALE CO., Sta. D. Box 9, New York, N. Y.

ТЕРНОВИЙ ВІНОК

або

ЖЕРТВИ ЦАРИЗМА

драма на 4. дії.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

„SVOBODA" 83 Grand St., Jersey City, N. J.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читане веде до просвіти, а просвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

ВЖЕ ВИЙШЛО 3-ТЕ ЧИСЛО МОНОЛЬОҐИ

Хто хоче насьміяти ся і розвеселити пригнобленого духа, нехай сейчас купуе III книжочку Монольоґи. Зміст сеї книжки:

1. ФРАЙТЕР КУБАСА.
2. СТРАШНИЙ СОН.
3. ЛИХО ВІД ТЮТЮНУ.
4. МОНОЛЬОҐ ЖЕБРАКА.
5. XXI. СТОЛІТЄ.
6. НА КОНЦЕРТІ.
7. ПЕС.
8. МОНОЛЬОҐ ЖИДА.

Ціна всего 20 центів.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

БАДАНЄ І ПОРАДА ДАРОМ!
ДР. СПІЛЛІНҐЕР

Посьвятив ся для хорих, незаможних людий, котрі не є в можности платити високих цін за своє баданє.

ПОВІДОМЛЯЄ, що застарілі недуги можуть бути вилічені без ужитя якихнебудь ТРОЮЧИХ ЛІКІВ при помочи електричних приряділ. Рівночасно в богато таких случаях, які передше вимагали операції, можна нині вилічитись цілком ліпше тимсамим способом без ужитя ножа.

Маю в посіданю найновійші машини при яких помочи можу заглянути до внутра і збадати зхорілі внутренности людського тіла і костий та пізнати причину недуги. Другою машиною можу впровадити струї електричного сьвітла в тіло і забити ними заразливі бакцилі, які є причиною всїх недуг і людських недомагань. Той спосіб лїченя є не тільки нешкідливий, але дійсно приємний і дуже корисний для кождого пацієнта. — КОЖДОГО ПАЦІЄНТА, котрого узнаю за невилічимого, не піднимаюсь лічити. Однакож кождого, котрого узнаю до виліченя, стараюсь вилічити в як найкоротшім часї.

ГОДИНИ офісові: вівторок і четвер від 9. рано до 8. вечер, в понеділок, середу, пятницю і суботу від 9. до 12. в полудне, а в неділї від 9. до 11. в полудне.

ДОКТОР І. СПІЛЛІНҐЕР,
153 E. 18th St., New York City.
близько стації елевейтру 3-ої евені і собвею.

Др. Еміль Айхель український ДЕНТИСТ
49½—1st Ave., NEW YORK, N. Y. corner 3rd Street.

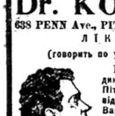

виробляє штучні зуби котрі виглядають як власні. Виривае зуби без болю. Робота ґварантована, ціни умірковані

Години: від 10. рано до 9. веч., крім пятниці; в неділї від 10. до 2. попол.

Dr. KOLER,
638 PENN Ave., PITTSBURGH, PA.
ЛІКАР
(говорить по українськи)

DR. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 28 літ досьвіду у лїченю. Я лічу ревматизм, пропуклину, гемороїди, шкрофули, недуги легких, серця, жолудка, утробу, нирок, кишок, міхура, шкірні, як і всї недуги мущин, спричинені нечистотою крови. 914 і 606 уживаєсь при лїченю недуг крови. Голосіть ся особисто, почтою не лічу. 105—

Години принятя: від 9. рано до 8. веч., в пятниці від 9. до 5. лише, в неділї від 9. до 2.

Тепер є найліпший час до усуненя з лиця непотрібного волося, дзьобів, прищів, веснянок і чорнушок. Рівнож є тепер найкориснійша пора до осягненя гарного, густого, лискучого волося, як також округлого, повного бюсту. Голоситись особисто або листовно, залучаючи марку на відповідь до:

THE SPARROW CHEMICAL CO.
106 E. Fourth St., Dep. D.D.,
NEW YORK, N. Y.

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРҐ,
славний спеціяліст зі старого краю

поручає всїм терплячим Українцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛЇЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГИ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д. 105—

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дїтий в своїм офісі або в домі пацієнтів, спеціяльно же на пропуклину при помочи спеціяліста з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть поч. марку.

Dr. B. HOHENBERG
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
NEW YORK CITY
Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон: 1882 Stuyvesant

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Конференція американських соціялістів.

Перший раз підчас війни американські соціялісти зійшли ся на наради, щоби обговорити справу надходячого мира. В конференції, яка відбуваеть ся в Ню Йорку, беруть участь представники тих соціялістичних відломків, які попирають Злучені Держави у війні з Німеччиною. Першою резолюцією, яку приняла конференція, була резолюція делегата Вілїяма Інґліш Воллінґа, який вніс, аби уневажнити всї довгі алїянтів, зроблені у Злучених Державах, під услівєм, що російські довги також будуть уневажнені.

Признанє прав для малих народів.

Звичайна річна конвенція демократичної партії стейту Масачусетс, яка відбула ся недавно у Вустер, приняла отсю додаткову точку своєї плятформи: — „Стреміти до того, щоби на мировій конференції признати права для всіх малих народів".

Прочитав за житя свій некрольоґ.

До таких щасливих людий, що за житя читають свій некрольоґ, належить Петро Чапля зі Скрентону, Па., про котрого „Народна Воля" написала, що він помер і умістила рівночасно його фотоґрафію. Тимчасом Петро Чапля тїшить ся житєм і здоровлєм.

Українські „доктори".

У філядельфійськім деннику „Івнінґ Буллетін" з пятниці (25. жовтня) читаємо, що в Раді Середно-Европейського Союза, яка провадила свої наради у Філядельфії, репрезентували Українців „др. Микола Цеглинський і Мирослав Січинський. Оба вони були змушені втїкати з України з початком війни задля становища, яке вони були заняли в справі освободженя Українців зпід австро-угорського панованя. Др. Цеглинський утік до Швайцарії, а др. Січинський до Швеції, а вкінци оба приїхали до Америки" — пише ся ґазета. Воно сьмішно, що люди, які ніколи ніде не покінчили жадних університетів, можуть носити докторський титул. Бувають случаї, що університети надають людям, які не покінчили університетських студій, титул доктора, але сї люди мусять чимсь незвичайно прислужити ся, а, о скільки нам відомо, жадні університети ніяких „заслуг" сих людий не узнали і докторських титулів їм не надали.

Судія зарядив не асентирувати негорожан.

Судія Буркін з федерального вiйскового суду в Бот, Монтана, казав увільнити з армії Івана Напору, російського горожанина, який ще не зложив заяви стати горожанином Злучених Держав. Судія заявив, що негорожан можна брати до війска тоді, коли вони не просять увільненя від військової служби, або провинили ся супроти військового закона.

Майнери не дістануть підвишки.

Гарі Ґарфілд, адміністратор опалу, заявив, що майнери в копальнях твердого угля не дістануть підвишки платнї, якої вони домагали ся. Ґарфілд каже, що досліди виказали, що ситуація в околицях твердого угля не вимагає підвишки, яку мають робітники при мягкім углю.

Нюйорські поліцаї продали бондів за $130,860.350.

Нюйорські поліцаї вже обчислили, що підчас кампанії за четвертою Позичкою Свободи вони розпродали бондів за 130 міліонів 860 тисяч 350 долярів.

Будуть силою брати хорих до шпиталю.

Комісія здоровля у Ботербури, Конн., видала розпорядженє, аби хорих на інфлюенцу, які не мають помочи в дома і не хочуть іти до шпиталю, брати до шпиталю силою. Обчислено, що більше ніж 1.000 людий у Ботербури є хорі і не мають жадної лїкарської помочи, а се позволяє епідемії ширити ся.

Тузин яєць коштує $1.04.

Тузин сьвіжих яєць, впрост з фарми, коштує в Ню Йорку $1.04.

Засуд пятьох большевиків в Ню Йорку.

Минувшої пятниці федеральний судія Генри Клейтон, з Алабами, прочитав вирок про пятьох нюйорських большевиків, арештованих під закидом обструкції проти правительства. З пятьох засуджених є одна женщина, Моллі Штаймер, яку засуджено на 15 літ до карного заведеня для женщин в Джеферсон Сіти, Мізури, і. на 500 долярів гривни. Трох инших: Яків Абрамс, Гайман Ляховський і Самуїл Ліпман дістали по 20 літ арешту в карнім заведеню в Мериленд і по 1.000 долярів гривни, а Гайман Розанський засуджений на три роки арешту. Сього останного тому засуджено на так короткий реченець, бо він дав судовим властям деякі інформації про всіх прочих. Провина засуджених така: — деякі з них роздавали памфлети, в яких атаковано правительство Злучених Держав за інтервенцію в Росії, бо всї вони російські жидки і з переконаня соціялісти. Абрамс засуджений за се, що, будучи завідателем друкарні, приняв до роботи сї памфлети. Ляховського засуджено за се, що він друкував сї памфлети; Ліпмана за се, що він робив з них анґлійський переклад. Двох инших засуджено за се, що вони роздавали сї памфлет.

Нова просьба Мунея.

Тома Муней, каліфорнійський робітник засуджений каліфорнійським стейтовим трибуналом на кару смерти, вніс просьбу до федерального трибуналу, щоби він переглянув його засуд і видав своє остаточне рішенє.

Американська преса.

Обчислено, що підчас війни американська преса дуже потерпіла. Через дорожню друкарських матеріялів 250 денників в цілім краю злучило ся з другими, а 850 ґазет заборонено видавати від початку війни. Велика преса, приміром нюйорська, богато втратила читачів. „Амерікен" стратив 67.000; „Ворлд" — 61.000; „Івнінґ Джорнал" понад 150.000; „Івнінґ Ворлд" — 107.000; „Геральд" — 22.000. — В ряді української преси упав лише „Робітник", а „Нове Житє" замінило ся з тижневника в двотижневник. — Для читачів цікавою буде понизша статистика нюйорської вечірної преси, з якої виказуєть ся, що „Івнінґ Джорнал" є найбільшою вечірною ґазетою в Ню Йорку, а „Івнінґ Пост" найменьшою, але зате найповажнійшою. Понизша табличка виказує, кілько котра з вечірних нюйорських ґазет має передплатників:

„Івнінґ Пост"	32.234
„Івнінґ Мейл"	109.908
„Івнінґ Ґлоб"	177.344
„Івнінґ Сон"	178.437
„Івнінґ Телеґрам"	186.612
„Івнінґ Ворлд"	324.745
„Івнінґ Джорнал"	657.912

Не буде квашеної капусти.

Кажуть, що задля великого браку робучих рук і инших прикрих обставин в сім роцї і в слїдуючім буде тяжше за квашену капусту, хоч урожай не є такий поганий, як дехто сподївав ся.

Шпиталь просить о поміч.

Заряд шпиталю „Крайст", який містить ся під ч. 176 Палісайд евені, в Джерзи Сіти, просить нас оповістити, що сей шпиталь, який через 45 літ давав поміч нещасним, находять ся тепер в критичнім фінансовім положеню і буде збирати жертви на своє дальше істнованє. В тій цїли відбудеть ся кілька публичних вечерків і на тих вечерках будуть збирати жертви на шпиталь, який потребує що найменьше 200.000 долярів, аби міг дальше сповняти гуманїтарну місію. Перший вечерок відбудеть ся 29. падолиста.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

З Холмщини.

Старокраєві ґазети доносять, що український гетьманський комісар для Холмщини, Скоропис-Йолтуховський, має свою головну кватиру в Білій. По инших містах Холмщини, як: Берестє, Володава і Холм — находять ся підрядні комісаріяти. З огляду однак на се, що окупація Холмщини ділить ся на дві части, на німецьку і австрійську, український комісар має власть лише в тій части, яка належала під окупацію німецьку. 6. липня комісар Йолтуховський скликав до Білої на наради всіх солтисів з північної части Холмщини і повідомив їх, що з тим днем вся цивільна власть в тій части Холмщини переходить в руки українського правительства, яка всї розпорядженя буде виконувати через свого комісаря. Населенє сеї части Холмщини має у всїх справах відносити ся до українського комісара в Білій, який полагодить їх в порозуміню і після волї правительства в Києві. При кінци серпня 1918 року комісар Йолтуховський видав декрет, на підставі якого всї шкільні справи в північній Холмщинї перейшли під власть українського міністерства просьвіти.

Галичани а гетьман.

В суботу, 7. вересня, перед своїм відїздом до Берлїна гетьман Скоропадський приняв на авдієнцію офіцирів галицького січового полку, зорґанізованого свого часу Українською Центральню Радою. Сей полк, як говорить урядова київська телеґрама, належав до того часу до противників гетьмана. Тепер же однак офіцири заявили, що їх полк є готовий служити вірно українській державі під проводом гетьмана. Гетьман заявив, що ся вістка є для нього великою радостию. Він згодив ся приняти галицьких стрільців і придїлити їх до першого корпусу української армії.

200,000.000 карбованців ощаджено за 10 днів.

Бувший український міністер фінансів, Тржепоцький, заявив представникам преси, що від 1. до 10. вересня включно до приватних банків на Україні вплинуло 200,000.000 карбованців щадничих вкладок.

Додаткова жовнірська присяга для Жидів.

Українське правительство завело спеціяльну присягу для жидівських жовнїрів. Крім звичайної жовнірської присяги Жиди мусять ще присягати, що у них нема наміру анї думки, які відвели би їх від сповненя жовнірської присяги.

О урядову мову.

Сенатор Сергій Шелухин передав 10. вересня премєірови Лизогубови катеґоричне доманє проголосити українську мову урядовою мовою держави.

Нужда у Львові.

Хто знав місто Львів перед війною, а вертає нині до него по кількох лїтах неприсутности, сего з певностию здивують зміни, які там застане. На перший погляд застане там усе тесаме, тісамі доми, городи. Не прибуло там анї одного паркану, дерева, будинку. Будівлї, які в часї вибуху війни почато будувати, стоять по нинїшний день нескінчені, окружені руштованями. Коли розходить ся о зовнішні зміни, то збільшило ся лише сьмітє і то о цїлі купи, так що часом видаеть ся, що в протягу 4 літ війни не вивезено зі Львова анї одного воза сьмітя, анї одного недогарка папіроса. Без ніякої пересади Львів може похвалити ся, що в тім зглядї перевисшив Краків і ніхто не може вже заперечити, що під зглядом нечистоти Львів має нині першенство в цілій Европі. Хідники представляють ся так знищеними, що треба буде богато літ, заки доведеть ся їх до якого-такого ладу. Одиноко городи і парки, ся найбільша окраса Львова, красують ся повною величавостию сьвіжости і зелені та здають ся кпити собі з війни.

Однак самі мешканцї Львова змінили ся до непізнаня. Журба про істнованє і про щоденний кусок хлїба, і то в повнім того слова значіню, викликує на цїлім населеню міста нестерте пятно. Страшна нужда, про котру не маєть ся понятя, даеть ся відчувати особливо серед родин покликаних під оруже робітників і урядників. Є дійсною загадкою, з чого властиво ті люди жиють. Однак „промисловці" всякого рода роблять гроші. В сїм зглядї Львів не ріжнить ся зрештою нічим від инших більших австрійських міст.

Шалена спекуляція даеть ся тут відчувати на далеко більшу скалю ніж в Кракові. Хто хоче жити, мусить занимати ся торговлею. Торгують тому всї і всїм.

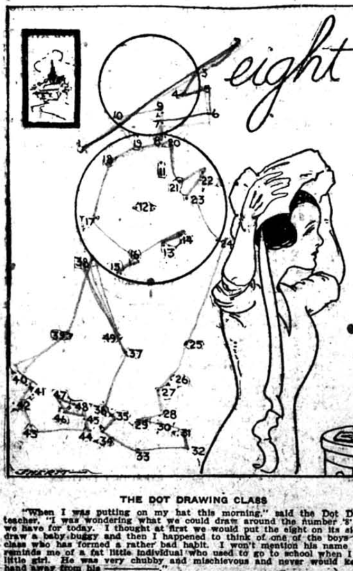
Можна без пересади сказати, що нема предмету, який куплений нині не посїдав би більшої вартости завтра і не дав би ся по кількох днях продатись за добрі гроші. Одиноким предметом, якого вартість з дня на день зменьшаєть ся, є гроші.

Злодій і ошуканець комендантом двірця.

Перед кількома місяцями приїхав на зелїзничий дворець в Судовій Вишні, коло Львова, австрійський хорунжий і предложив начальникови стациї фальшивий документ і телеграми з міністерства, іменуючі його військовим комендантом зелїзничого двірця в Судовій Вишні. Начальник стациї дав йому приміщенє на мешканє і бюро. Сей „комендант", як опісля довідали ся, був собі найзвичайнійшим злодієм зі Львова і назвивав ся Алєксандер Мрак. Зажадав він від етапової команди двайцять жовнїрів до служби, порозділював їх, поуставляв їх на становищах і почав усе „реквірувати". Уряджував ревізії в поїздах, їздячих на лінії Львів-Перемишль, при нїм конфіскував їдучим не лише поживу і мнимо крадені річи, але сам навіть крав в їдучих.

КУТИК ДЛЯ РОЗРИВКИ.

Лінії, потягнені пером або олївцем по числах, зачинаючи від числа 1-шого порядково аж до послїдного, вкажуть цікавому відповідний образець.

THE DOT DRAWING CLASS

"When I was putting on my hat this morning," said the Dot Drawing teacher, "I was wondering what we could draw around the number '8' which we have for today. I thought at first we would put the eight on its side and draw a baby buggy and then I happened to think of one of the boys in this class who has formed a rather bad habit. I won't mention his name but he reminds me of a fat little individual who used to go to school when I was a little girl. He was very chubby and mischievous and never would keep his hand away from his ———." (47)

(Copyright, 1918, by the Bell Syndicate)

ПРИ СТРІЛЕЦЬКІЙ ВАТРІ

ЦІНА 40 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ХОРІ ЛЮДИ!
ЧИ НЕ СТРАТИЛИ ВИ ТЕРПЕЛИВОСТИ, ЗАВДЯКИ ВАШІЙ НЕДУЗІ.

З дня на день а року на рік віддаю лікарські услуги Українцям. Представте собі скільки хорих я у же вилічив та скільки хорим я управлив житє. Коли Вам житє надоїло задля пробуваня ріжних лікарств і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровля стало погіршуесь, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам цілковито даром порадить, що Вам робити, аби Ваше житє охоронити і пояснить Вам о вашій недузі. Лічу уже через 20 літ з добрим успіхом всї недуги, як: ослабленє, затроєня крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д. 115—128—

Недуги полові і нервові лічу за помочию електричних апаратів і „X лучів", через які переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лікар посїдає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до знаного всїм

Dr. Landes, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.

Telephone Gramercy 3828

Години принать: від 10. рано до 8. вечер. В неділї від 10. рано до 1. пополудни.

КАВАЛЄРИ І ВДІВЦЇ!

Трафляєсь Вам небувала нагода дізнати ся щось доброго, цікавого і пожиточного. — Пишіть по інформації і залучіть за 3 центи стемпс.

„JOANNA", 569 West 191th Street, New York, N. Y.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН.

Доктор Васерман, який лічить успішно хороби жолудка, легких, серця, утроби і нирок, ревматизм і всї недуги крови і скірні вилічить в як найкоротшім часї так, що не потребуете перервати своєї роботи.

Його офіс має нову машинерію до баданя і лїченя недуги. Він також уживає X-RAY машини яка є необхідна для лікаря. Перша візита є у него за дармо тому, щоби переконати ся чи можна вилічити чи нї, позаяк невилічимої недуги він не береть лічити. 106—

Doctor WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Офісові години від 9. рано до 8. вечер. В неділї від 10. рано до 2. попол. Голосіть ся особисто, бо почтою не лічу. Можете говорити по українськи.

СОКОЛИКИ

Комедія в 4-ох діях Григорія Цеглинського.

СЯ КОМЕДІЯ НАДАСТЬ СЯ ВПОВНІ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ. ДО ВІДОГРАНЯ ПОТРІБНО ВСЕГО 7 ЖЕНЩИН І 6 МУЩИН.

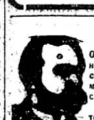
ЦІНА 35 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛІЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс оснований понад 35 літ. Не лічимо нічого иншого. Уживаємо найліпших способів лїченя в сьвіті. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Гемороїди рішучо лічить ся без операції і болю. Ревматизм і всї недуги крови і нервів, без огляду як старі і тяжкі, скоро лічить ся при можливо найменьших видатках. 104—

І подумайте над сим! Ні один доляр заплати, аж Ви зістанете вилічені. — Години урядові: від 10. до 5. У вівторки і суботи від 10. до 8. В неділї від 10. до 1.

(Близько 75-ої улиці).

HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

нема ліпшого ремесла від автомобільового. Я є з краю довголітний і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчить ся в нашій школі, той стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні по всї часи. Зважте, що наша школа є одною з ліпших в Америці. У нас є 8 машин з 1917 р. до науки. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25—35 дол. на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і порадьте ся з нами. Офіс отворений і в неділї.

Запишіть ся до нашої школи. — L. Stepanoff, інструктор і механік.

Для інформації наш офіс отворений в неділї до 12-тої год. в полудне.

ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

Недужі мущини і женщини
ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ, ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІКАРА СПЕЦІЯЛІСТА.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ Ї МОЖНА НАЙТИ,

і вертайте правою дорогою до доброго здоровля.

PROFESSOR **Dr. ALDEN** 717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої. В неділї від 10. рано до 2. попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли віддасьте ся його опіці. Докладні ОГЛЯДИНИ відкриють Ваш ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і впровадять Вас на добру дорогу до здоровля, защадять Вам терпінє і усунуть всякі непевности.

Довгі літа практики. Найновійші успішні методи, магнетні і електричні апарати. Новомодне уладженя. Все тут як найліпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через послїдне застосованя найновійших наукових метод.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чуєтесь знесилені, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при приміненю найновійших метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ

на ослабленя нервів, болї в крижах, втрату памяти, битє серця, слабість нирок, задумчивість, пригномленє, болї голови, дрожі, привиди, ослабленє членів тіла; боляки, скірні викиди, катар, печe Вас горло, болї жолудка і в крижах, болї горла, горячку, запір, ревматичні болї, прищі? Сї як і другі недуги я першою пробою яка може нанести шкоду Вашому здоровлю.

Я лічив мущин і жінок через довгі роки. Наші відвідини упевнять Вас про мої спосібности і вдоволять Вас, бо я помогу Вам в скорім часї. Я лічу сам причину недуги а її симптоми уступають скоро. Памятайте, що поради є зовсїм безплатна. — Приходіть до мене сейчас, коли шукаєте помочи лікарської. Зволїкане є небезпечне. 77-89—

Dr. COLHOEUR, Succ. to
Prof. DR. WM. ALDEN, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa